

T. B. M. M.

ZABIT CERİDESİ

Altmış sekizinci inikat

5 . VI . 1944 Pazartesi

Münderecat

	Sayfa		Sayfa
1. — Sabık zabıt hulâsası	10	4. — Muayyen tarifeli nakil vasıtalarıyla seyahat eden yolculardan alınacak nakliyat resmi hakkındaki 2030 sayılı kanuna ek kanun lâyihası ve Maliye ve Bütçe Encümenleri mazbataları (1/158)	13
2. — Havale edilen evrak	10	5. — Yabancı memleketlerle muvakkat mahiyette ticaret anlaşmaları ve Modüsvidiler ahdine ve bunların şumulüne giren maddelerin gümrük resimlerinde değişiklik yapılmasına ve anlaşmaya yanaşmayan Devletler muvaredatına karşı tedbirler alınmasına salâhiyet verilmesine dair kanun lâyihası ve Hariciye, Gümrük ve Ticaret Encümenleri mazbataları (1/178)	13:14
3. — Riyaset Divanının Heyeti Umumiyeye mâruzatı	10	6. — Belediye Yapı ve Yollar Kanununun bazı maddelerinin ve Elniye kanununun 43 nci ve Belediye Kanununun 114 nci maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun lâyihası ve Dahiliye ve Nafia Encümenleri mazbataları (1/211)	14:17
1. — Siird Mebusu, Ressam Şevket Dağ'ın vefat ettiğine dair Başvekâlet tezkeresi	10		
4. — Müzakere edilen maddeler	10		
1. — Genelkurmay Başkanlığının vazife ve salâhiyetleri hakkında kanun lâyihası ve Millî Müdafaa Encümeni mazbatası (1/233)	10:11		
2. — İzmir Suları Türk Anonim Şirketinin satın alınması ve devrine dair kanun lâyihası ve Dahiliye, Bütçe ve Nafia Encümenleri mazbataları (1/182)	11:13,17,19:22		
3. — Oyun kâğıtları inhisarı hakkındaki 1118 sayılı kanunun 2 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun lâyihası ve Maliye ve Bütçe Encümenleri mazbataları (1/261)	13, 15,17,22:25		

1. — SABIK ZABIT HÜLÂSASI

Türkiye Zirai Donatım Kurumu Kanunu lâ-yihası, heyeti umumiyesi üzerinde bir müddet müzakere cereyan ettikten sonra, talep üzerine, Ticaret Encümenine havale olundu;
Pazartesi günü toplanılmak üzere inikada ni-

hayet verildi.

Reis Vekili
Bursa
R. Canitez

Kâtip
Samsun
N. Fırat

Kâtip
Kütahya
V. Uzgören

2. — HAVALE EDİLEN EVRAK

Tezkereler

1. — Ankaranın Bağlum köyünden Mustafa-oğlu Ahmet Uygur ve Mahmudiye köyünden Sa-lihoğlu Mustafa Çetinkaya'nın ölüm cezasına çarptırılmaları hakkında Başvekâlet tezkeresi (3/181) (Adliye Encümenine);

2. — Mardin Mebusu Lütfi Ülkümen'in teş-riî masuniyetinin kaldırılması hakkında Başvekâ-let tezkeresi (3/182) (Teşkilâtı Esasiye ve Adli-ye Encümenlerinden mürekkep Muhtelit encü-menine);

Mazbatalar

3. — Ankara Belediyesi tarafından İsviçre'den mubayaa olunacak otobüslere müteallik mek-tubun 5 nci numarasında derpiş olunan müdde-

tin temdidî hakkında kanun lâ-yihası ve Hari-ciye, İktisat ve Ticaret Encümenleri mazbataları (1/113) (Ruznameye);

4. — Ankara Belediyesi tarafından İsviçre'den satın alınacak otobüslere müteallik mektup-ta mukavelenin adi için tesbit olunan müddetin 31.XII.1943 tarihine kadar uzatılması hak-kında kanun lâ-yihası ve Hari-ciye ve Ticaret En-cümenleri mazbataları (1/149) (Ruznameye);

5. — Türkiye ile İsviçre arasında Ticari mü-badelelerin ve Tediyelerin tanzimine dair imza olunan Anlaşma ile merbutu protokol ve mek-tupların tasdikına dair kanun lâ-yihası ve Hari-ciye ve Ticaret Encümenleri mazbataları (1/154) (Ruznameye).

BİRİNCİ CELSE

Açılma saati : 15

REİS — Dr. M. Germen

KÂTIPLER : N. Baydar (Malatya), K. Turan (İsparta).

REİS — Celse açılmıştır.

3. — RİYASET DİVANININ HEYETİ UMUMİYEYE MÂRUZATI

1. — *Süird Mebusu Ressam Şevket Dağ'ın vefat ettiğiine dair Başvekâlet tezkeresi*

B. M. M. Yüksek Reisliğine

Süird Mebusu Şevket Dağ'ın 23.V.1944 ta-rihinde İstanbul'da vefat ettiği Dahiliye Vekilli-ğinin 30.V.1944 tarihli ve 23302 - 3/4368 sayılı

tezkeresiyle bildirilmiştir. Teessürle arz ederim.

Başvekil
Ş. Saracoğlu

Aziz hatıraşma hürmetle bir dakika ayakta süküt edilmesini rica ederim.

(Bir dakika ayakta ihtiram sükütü yapıldı).

4. — MÜZAKERE EDİLEN MADDELER

1. — *Genelkurmay Başkanlığının vazife ve salâhiyetleri hakkında kanun lâ-yihası ve Millî Müdafaa Encümeni mazbatası (1/233) [1]*

REİS — İkinci müzakeresidir; maddelere ge-

çiyoruz.

Genel Kurmay Başkanlığının vazife ve salâhi-yetleri hakkında kanun

MADDE 1. — Harp kuvvetlerinin hizada emir ve komutasına memur en büyük askerî ma-kam Genelkurmay başkanlığıdır.

[1] Birinci müzakeresi 66 nci inikat zaptında-dır.

Hazarda Genelkurmay başkanlığı Başvekil'e bağlı ve emir ve komutadan ve Genelkurmay işlerinden ona karşı mesuldür.

Hazarda Genelkurmay işlerinin ve hazar ve seferde harp kuvvetlerinin emir komutası işlerinden Büyük Millet Meclisine karşı Başvekil mesuldür.

REİS — Madde hakkında mütalâa var mı?... Maddeyi reynize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Madde Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Genelkurmay Başkanı Başvekilin teklifi üzerine İera Vekilleri Heyeti kararıyla tâyin olunur.

REİS — Madde hakkında mütalâa var mı? Maddeyi reynize arz ediyorum, kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Genelkurmay Başkanı, vazifelerini ilgilendiren işlerde Başvekil tarafından tâyin ve icabında tadil olunacak esaslara göre Vekillikler ile doğrudan doğruya muhabereye salâhiyetli kılınabilir.

REİS — Madde hakkında mütalâa var mı? Maddeyi reynize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Ordu müfettişleri ve muadili vazifeliler, Genelkurmay başkanlığının mütalâası alınarak Başvekilin teklifi üzerine İera Vekilleri Heyeti kararıyla tâyin ve tadil olunur.

REİS — Madde hakkında mütalâa var mı? Maddeyi reynize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 5. — 429 sayılı kanunun 9, 10, 11 ve 12 nci maddeleri ile 636 sayılı Askerî Şûra Kanununun 3 ncu maddesinin bu kanuna münafi hükümleri kaldırılmıştır.

REİS — Madde hakkında mütalâa var mı? Maddeyi reynize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Bu kanun neşri tarihinden mer'îdir.

REİS — Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Bu kanun hükümlerini İeraya İera Vekilleri Heyeti memurdur.

REİS — Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Lâyihamın heyeti umumiyesini reynize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2. — *İzmir Suları Türk Anonim Şirketinin satın alınmasına ve devrine dair kanun lâyihası ve Dahîliye, Bütçe ve Nafia Encümenleri mabataları (1/182) [1]*

[1] Birinci müzakeresi 66 ncı inikad zaptındadır.

REİS — İkinci müzakeresidir.

İzmir Suları Türk Anonim Şirketinin satın alınmasına ve devrine dair kanun lâyihası

MADDE 1. — İzmir Suları Türk Anonim Şirketi imtiyaz ve tesisatının satın alınmasına dair 8 . XI .1943 tarihinde Nafia Vekili ile salâhiyetli Şirket murahhasları arasında imza ve teati edilmiş olan bağlı mukavele tasdik olunmuştur.

REİS — Mütalâa var mı? Maddeyi reynize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Satın alma mukavelesi damga resimlerinden muaftır. Bu mukavelede Hükûmete ait olduğu gösterilen bütün vergilerle resimler ve harçlar ve bunların munzam kesirleri mukavelede 14 ncu maddesi mucibince tasdikim tamamlanması şartıyla aranmaz.

Tapuda Hükümet namına kayıtlı olupta Şirketin faydalanmakta olduğu gayrimenkullerin Hükümetçe belediyeye devirlerinde ve kezaalik muvazaa tarikiyle üçüncü şahıslar uhdesinde bulunupta hakikatte Şirketin malı bulunan gayrimenkullerin Hükümet ve belediyeye devirlerin de yukarıki fıkra hükmü câridir.

REİS — Mütalâa var mı? Maddeyi reynize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Satın alma mukavelesi ve ilişkileri mucibince Hükümetçe şirkete ödenmesi kabul edilen paralar İzmir belediyesince vâdelerinden on gün evvel Maliye Vekâleti namına Merkez Bankasına tediye olunur.

REİS — Mütalâa var mı? Maddeyi reynize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Satın alınan tesisat, ve emval ve saire satın alma mukavelesinden münbaîs ve Hükûmete ait haklar ve borçlar da dâhil olduğu halde bileümle hukuk ve vعاabi ile birlikte, Hükümetçe İzmir belediyesine devredilir.

Bu tesisat ve emvalin 1944 takvim yılı sonuna kadar idare ve işletilmesi için İzmir Belediyesince kendisine bağlı, hükmî şahsiyeti haiz ve hususi hukuk hükümlerine tabi muvakkat bir idare kurulur. Bu idare işletmenin yürütülmesinde, hesap usullerinde, memur ve müstahdemlerinin tâyin ve azillerinde, bunların ücretlerinin tesbitinde, mübayaalarda vesair bütün muamelelerinde şirket zamanında cari usul ve esasları tabihika devam eder.

Şu kadar ki tarifelerin tabi olabileceği tenzilât 3611 sayılı Nafia teşkilâtı kanunu hükümlerine göre meriyete konacak nizamnameler hükmüne tabi tutulur.

Muvakkat idareye ait hesaplar takvim yılı

sonunda belediyece tetkik edilir.

REİS — Mütalâa var mı? Maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Muvakkat idarece işletilecek mallara karşı ika olunacak zararlar için ceza tatbikatı bakımından Devlet mallarına karşı işlenen suçlara ait hükümler tatbik olunur.

REİS — Mütalâa var mı? Maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul edenler . . . Etmeyenler . . . Kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Muvakkat idare, işletmeyi, işletmeden mütevellit bütün hak ve vebeleriyle birlikte 1 . I . 1945 tarihinde İzmir Belediyesine devreder. Belediye bu hizmete ait işleri ve lüzum gördüğü takdirde uhdesinde bulunan diğer su tesislerini, bu kabül müesseseler için umumî bir işletme kanunu çıkmaya kadar mülhak bütçeli bir müessese veya hesapları ayrı tutulmak şartıyla diğer âmmе hizmetleriyle birleştirerek mülhak bütçeli müşterek bir müessese halinde idare eder.

Muvakkat idarenin ve mülhak bütçeli müessesenin abonelerle olan münesebetlerine, hizmetlerin ifasına, tarifelerin tesbitine, tesislerin tevsi, tadil ve temdidine ve işletme ile ilgili sair hususlara dair olup Şirketçe tatbik edilmiş olan usul ve esaslar, Nafia Vekilligince tadil ve yenilerinin vazına kadar mer'i ve muteberdir.

REİS — Mütalâa var mı? Maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul edenler . . . Etmeyenler . . . Kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Belediyeye ait muhtelif hizmetler 6 nci madde mucibince birleştirilmek suretiyle müşterek bir müessese halinde idare edildikleri takdirde bu tesislerin kazanç vergisine tabi olanlarından alınacak kazanç vergisi bu vergiye tabi gelirlerinin % 12 si nispetinde alınır.

REİS — Mütalâa var mı? Maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul edenler . . . Etmeyenler . . . Kabul edilmiştir.

MADDE 8. — Belediyeye ait muhtelif hizmetler 6 nci maddesi mucibince birleştirilmek suretiyle müşterek bir müessese halinde idare olduğu takdirde bu tesisler Muhasebe Umumiye, Arttırma ve Eksiltme ve İhale Kanunlarıyla Belediye Muhasebe Nizamnamesine tabi tutulmazlar.

Müesseselerin yapacakları alım ve satımların esasları Dahiliye ve Nafia Vekilliklerince müştereken tâyin ve tesbit olunur.

REİS — Mütalâa var mı? Maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul edenler . . . Etmeyenler . . . Kabul edilmiştir.

MUVAKKAT MADDE 1. — Bu kanunun neşri tarihinde İzmir Suları Türk Anonim Şir-

ketinde müstahdem olanlardan muvakkat idareye nakledilenlerin 6 nci madde mucibince kurulacak mülhak bütçeli müesseseye tâyinlerinde müktesep hak dereceleri 3659 sayılı kanunun muvakkat birinci maddesi hükümlerine göre tesbit edilir.

Bu esasa göre dereceleri tesbit edilenlerin almakta oldukları aylıklar, girdikleri derece aylığından fazla ise diğer daire ve müesseselerde müktesep hak teşkil etmemek şartıyla ve terfi surtiyle telâfi edilmeye kadar bu fazlalığın ödenmesine devam olunur.

REİS — Mütalâa var mı? Maddeyi kabul buyuranlar . . . Etmeyenler . . . Kabul edilmiştir.

MUVAKKAT MADDE 2. — A) Memur ve işçilere muhtemel tazminat karşılığı olmak üzere Hükümetçe verilmesi deruhde edilen (On bin) lira 1944 malî yılı işletme hasılatından ve belediyece tesbit olunacak esaslar dairesinde hesap ve tevzi olunur.

B) Şirket memurlarından mülhak bütçeli işletme idaresine intikal edip de 4085 sayılı kanun mucibince tekaüde tabi tutulacakların şirket ve muvakkat idarede geçen hizmetleri mezkûr kanunun muvakkat ikinci maddesi hükmüne göre muameleye tabi tutulur.

Bunlardan mezkûr muvakkat ikinci maddedeki esaslar dahilinde geçen hizmetlerini saydırmak isteyenler bu kanunun meriyete girdiği tarihten itibaren iki ay zarfında mensup oldukları idare vasıtasıyla sandığa müracaata mecburdurlar.

C) (B) fıkrası mucibince tekaüt hakkını iktisap etmek istiyenlerin (A) fıkrası mucibince alacakları tazminat kendilerine verilmeyip borçlarına mahsup edilir ve fazla borçları 4085 sayılı kanunun kinci muvakkat maddesinin mucibince kendilerinden ayrıca tahsil olunur.

D) Bu madde hükmü, 4483 sayılı kanunla satın almıpta hâlen muvakkat idarece işletilmekte bulunan İzmir Tramvay ve Elektirik memurları hakkında da, bu idarenin belediyeye tabi mülhak bütçeli idareye intikallerinde tatbik edilir ve bunlara muhassas paralar bu esaslara göre muameleye tabi tutulur.

REİS — Mütalâa var mı? Maddeyi kabul buyuranlar . . . Etmeyenler . . . Kabul edilmiştir.

MUVAKKAT MADDE 3. — Şirket zamanında gümrük resminden muaf olarak geçirilip tesisatta kullanılmış veya hâlen müessese ambarmında mevcut bulunmuş olan eşya ve malzemeyi belediye, su tesislerinin her safhasında kullanmak sâlihîyetini haiz olup bu tarzda istimalden dolayı bu malzeme ve eşya için belediyeden herhangi bir resim ve vergi aranmaz.

REİS — Madde hakkında mütalâa var mı? Maddeyi kabul edenler . . . Etmeyenler . . . Kabul edilmiştir.

MADDE 9. — Bu kanun neşri tarihinden mer'idir.

REİS — Maddeyi kabul buyuranlar . . . Etmিয়েenleer . . . Kabul edilmiştir.

MADDE 10. — Bu kanunun hükümlerini icraya Dahiliye, Maliye, Nafia ve Gümrük ve İnhisarlar Vekilleri memurdur.

REİS — Maddeyi kabul buyuranlar . . . Etmিয়েenler . . . Kabul edilmiştir.

Kanunun heyeti umumiyesini açık reyeye arz ediyorum.

3. — *Oyun kâğıtları inhisarı hakkındaki 1118 sayılı kanununun 2 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun lâyihası ve Maliye ve Bütçe Encümenleri mazbataları (1/261) [1]*

REİS — İkinci müzakeresidir, maddelere geçiyoruz.

Oyun kâğıtları inhisarı hakkındaki 1118 sayılı kanunun 2 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun

MADDE 1. — Oyun kâğıtları inhisarı hakkındaki 1118 sayılı kanunun 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde gösterilmiştir.

Oyun kâğıtları, İera Vekilleri Heyetince tâyin olunacak bedelle satılır.

Beher destenin maliyet bedeli ile satış bedeli arasındaki fark inhisar resmini teşkil eder. Bu resim 100 kuruştan aşağı olamaz.

İnhisar resminin yüzde yetmiş beşi muavenet üzere Kızılay Cemiyetine terk ve tahsis, yüzde yirmi beşi ise Hazineye irat kaydolunur.

REİS — Tadilname yoktur, maddeyi kabul edenler . . . Etmিয়েenler . . . Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinden mer'idir.

REİS — Kabul edenler . . . Etmিয়েenler . . . Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini yürütmeye İera Vekilleri Heyeti memurdur.

REİS — Kabul edenler . . . Etmিয়েenler . . . Kabul edilmiştir.

Lâyihanın heyeti umumiyesini açık reyeye tasvibinize arz ediyorum.

4. — *Muayyen tarifeli nakil vasıtalarıyla seyahat eden yolculardan alınacak nakliyat resmi hakkındaki 2030 sayılı kanuna ek kanun lâyihası ve Maliye ve Bütçe Encümenleri mazbataları (1/158) [2]*

REİS — İkinci müzakeresidir, maddelere geçiyoruz.

[1, 2] Birinci müzakereleri 66 ncı inikat zabtındadır.

Muayyen tarifeli nakil vasıtalarıyla seyahat eden yolculardan alınacak nakliyat resmi hakkındaki 2030 numaralı kanuna ek kanun

MADDE 1. — Muayyen tarifeli nakil vesaiti ile seyahat eden yolculardan alınacak nakliyat resmi hakkındaki 472 numaralı kanunun birinci maddesinde yazılı müesseseler tarafından bir ay zarfında tahsil olunan nakliyat resminin, 2030 numaralı kanunun birinci maddesi mucebince malsandığına teslimi için tâyin edilmiş bulunan müddet Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğü için 75 gündür.

REİS — Tadilname yoktur, maddeyi kabul edenler... Etmিয়েenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinden mer'idir.

REİS — Kabul edenler... Etmিয়েenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini icraya Maliye Vekili memurdur.

REİS — Kabul edenler... Etmিয়েenler... Kabul edilmiştir.

Lâyihanın heyeti umumiyesini kabul edenler... Etmিয়েenler... Kabul edilmiştir.

5. — *Yabancı memleketlerle muvakkat mahiyette ticaret anlaşmaları ve Modüsivendiler akdine ve bunların şümülüne giren maddenin gümrük resimlerinde değişiklikler yapılmasına ve anlaşmaya yanaşmayan Devletler muvaredatına karşı tedbirler alınmasına salâhiyet verilmesine dair kanun lâyihası ve Hariciye, Gümrük ve İnhisarlar, İktisat, Maliye, Bütçe ve Ticaret Encümenleri mazbataları (1/178) [1]*

REİS — İkinci müzakeresidir, maddeleri okuyoruz.

Yabancı memleketlerle muvakkat mahiyette Ticaret Anlaşmaları ve Modüsivendiler akdine ve bunların şümülüne giren maddelerin gümrük resimlerinde değişiklik yapılmasına ve Anlaşmaya yanaşmayan Devletler muvaredatına karşı tedbirler alınmasına salâhiyet verilmesi hakkında kanun

MADDE 1. — Mükümet muvakkat mahiyette olmak üzere Ticaret ve Tediye Anlaşmaları ve Modüsivendiler müzakere ve akdine mezun ve mütekabiliyet şartıyla Ticaret Muahede ve Mukavelesine ve Modüsivendilere bağlı olan ahdî listelerde kuzumuna göre tadilat icrasına veya tuzaklı listeleri tamamen ilgaya ve Ticaret Muahede ve Mukaveleleri ile Modüsivendilere aynı mahiyette yeni listeler ilâvesine salâhiyetidir.

[1] Birinci müzakeresi 66 ncı inikat zabtındadır.

REİS — Tadilname yoktur. Maddeyi reyimize arz ediyorum; Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Birinci maddede yazılı Ticaret Muahede ve Mukaveleleriyle Modüsivendilerin sümülüne giren maddelerin mer'i gümrük resimlerinde, görülecek lüzum ve alâkalı vekâletlerle Gümrük ve İnhisarlar Vekâletinin müşterek teklifi üzerine; İera Vekilleri Heyeti, muvakkat mahiyette değişiklikler yapmağa ve bu maddelerden bazılarının resmini kaldırmağa veya muaf olanları resme tabi tutmağa salâhiyetlidir.

REİS — Tadilname yoktur. Maddeyi reyimize arz ediyorum; Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Hükümet 1 nei ve 2 nei maddelere tevfikân aldığı tedbirleri ve akdettiği anlaşmaları en geç üç ay içinde Türkiye Büyük Millet Meclisinin tasdikına arz eder.

REİS — Tadilname yoktur. Maddeyi reyimize arz ediyorum; Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Türkiye Cümhuriyeti ile Ticari Anlaşmalar akdetmemiş olan veya böyle bir Anlaşma için müzakerelere başlanması yolunda Türkiye Hükümeti tarafından yapılmış teklif ve teşebbüsleri neticelendirmeyen yahut Ticaret Anlaşmaları veya Modüsivendiler âkdiine yanaşmayan veyahut mevcut Mukaveleleri vaktinden evvel tek taraflı olarak kısmen veya tamamen hükümsüz bırakan cenebi memleketlerin mamullerine, mahsullerine ve deniz vasıtalarına karşı umumî veya kısmî memnuiyet, tahdit ve takyitler koymağa veya farklı muameleler tatbik etmeğe Hükümet salâhiyettardır.

Hükümetin bu salâhiyeti kullanarak ittihaz edeceği karar, icabına göre tâyin ve ilân edeceği bir müddetin mürurundan sonra tatbik olunur.

REİS — Tadilname yoktur. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Bu kanun neşri tarihinden itibaren iki sene müddetle mer'idir.

REİS — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Bu kanunun hükümlerini İera Vekilleri Heyeti memurdur.

REİS — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Heyeti umumîyesini reyimize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Lâyihamın heyeti umumîyesi kabul edilmiştir.

6. — *Belediye Yayı ve Yollar Kanununun bazı maddelerinin ve Ebnîye kanununun 43 ncü ve Belediyeler kanununun 114 ncü maddelerinin de-*

ğiştirilmesi hakkında kanun lâyihası ve Dahiliye ve Nafia Encümenleri mazbataları (1/211) [1]

K. TURAN (İsparta) — Yapı ve Yollar kanununun bazı maddelerini değiştiren lâyiha, memleketin yer yer uğradığı depremlerden sonra Meclisçe hazırlandığı için, bunun bilhassa depremler bakımından olan cazibesi az çok herkesin umumî alâkasını çekmiştir. Belki de bu mevzuda daha çok şeyler söylenecektir ve söylenebilir. Fakat ben bu meyanda lâyihamın asıl halletmesini temenni ettiğim bir hususiyetine bilhassa huzurunuzda temas etmek istiyorum. Belki böylelikle hakikaten mühim bir mesele de yine huzurunuzda ele alınmış olur.

Lâyiha belediyelerin belediye hudutları içinde yapılmasına müsaade ettikleri binaların cinslerini biraz daha genişletilmiş oluyor. Harpten evvel mesut diyebileceğimiz devirlerde şehirlerimizin yapılmasında hakikaten daha sıkı davranmak lüzumu vardı ve bundan evvelki kanunlarda bu ruh hâkimdi. Yer yer şehirlerin büyük yangınlarla ortadan kaybolması acısı karşısında Meclisi Âli bilhassa şehirlerde dayanıklı, yangından korunur kârgir binalar yapılması esası üzerinde çok hassas davrandı. Fakat bilhassa zelzeleler bize gösterdi ki, yalnız bu şekilde yani kârgir, beton inşaat üzerinde ısrar etmek de bilhassa deprem mntakaları bakımından güçlük olduğu gibi içinde bulunduğumuz harp devrinde daha ne kadar ve nasıl devam edeceği bilinmeyen harp ertesinde inşaatında bazı fedakârlıklar yapmak lâzımdır ve bu kanunda derpiş edilen tedbirlerle, evvelece düşünülen tehlikeler karşılanmak istenmiştir.

Arkadaşlar; biliyorsunuz bilhassa büyük şehirlerimiz büyük bir mesken buhranı içinde kıvranıyor. Meclisi Âliye yeni intisap eden arkadaşlarımız Hükümetimizin ve Partinin sıkı bir müdahalesi olmasaydı Ankara'da yerleşmezdi. İçimizde bulunan arkadaşlarımızdan bazılarının ayrıca ne kadar güç şartlar içerisinde burada yerleştiğini biliyorsunuz. Hatırlarsanız mesken buhranı meselesi ayrıca bir parti komisyonunda uzun boylu görüşülmüş ve meseleyi halletmek için bir temenni halinde rapor Hükümete tevdi edilmiştir. Ötedenberi Ankara'da uğranılan müşkülât, bilhassa belediye yapı ve yollar kanununun eski şekliyle bina yapmanın güçlüğü idi. Halbuki bu lâyiha yeni şekliyle belediyelere bina yapmak hususunda biraz daha kolaylıklar gösteriyor. Salâhiyetler veriyor. İnşaatın şekillerini kolaylaştırdığı gibi inşaat yapılacak sahaların geniş veya dar tutulması, bunların irtifaları, derinlikleri hulâsa yapılacak yere göre inşaat yapılabilir bir halde olması imkânlarını belediyelere veriyor. Bu, nihayet Nafia Vekâletinin de kon-

[1] 142 sayılı basmayazı zaptın sonundadır.

trolu altında tatbik edilebilecek bir mevzudur. Yani başta boşta değildir. Binaenaleyh, benim temennim bilhassa büyük mesken buhranı çökülen yerlerde belediyelerimizin ucuz evler yapılacak semtleri şimdiden tâyin etmesi, yollarının gösterilmesi ve bu yollar üzerinde yapılacak binaların cinslerinin, mütevazî ve ucuz bir şekilde ve arsalarının mesahaları herkesin önleyebileceği bir hacimde tâyin etmesi binaenaleyh yer yer kurutulacak ucuz amele evlerinin semtlerini biran evvel tâyin edilerek inşaata geçilmesidir. Öyle tahmin ediyorum ki, büyük şehirlerin belediyeleri eğer bu ucuz evlerin mahallerini çabucak tesbit ederse mevcut kooperatiflerin de bundan istifade ederek buralarda derhal evler yapması mümkün olacaktır. Kanun kerpîç, himiş her çeşit evler yapılmasına müsaade ediyor.

Fakat tabiatıyla belediyece kanununun tatbiki sırasında nerelere apartman yapılır? nerelere iki katlı evler yapılması lâzımdır? hattâ amele evlerinin nerelere ve nasıl yapılacağı? iki katlı, ucuz çift evlerin nerelerde olacağı, bunlar tabiatıyla şehrin güzelliğini, kıymetini muhafaza edecek şekilde tertiplenebilir. Bu tertiplendikten sonra kooperatifleri ele almak lâzımgelir. Yapı kooperatifleri ve yine Devletçe vesaiti nakliye temini edilirse, biraz kereste vermek, ki bugün Devletin elindedir, çivi vesaire bulmak, hülâsa bu gibi şeylerde Devletçe kolaylık göstermek suretiyle, öyle tahmin ediyorum ki, Ankara'da küçük memurların, küçük ailelerin çekmekte oldukları ızırabı bir an evvel tahfif etmek kabil olur. Ve yine öyle zannediyorum ki, bu iş çok güc bir şey değildir. Ankara'nın bu şekilde ucuz evler amele ve memur evleri yapılacak semtleri henüz boşboştur; bu boşluğu dolduracak kooperatifler de kurulmuş bulunuyor, bunlar kısmen paralarını toplamışlar, ne yapacaklarını bilemez bir haldedirler. O halde kanun belediyece bu salâhiyeti verdiği göre, vatandaşlar da bu teşkilâtı yapmış olduklarına göre herkesin kendi başına bir mesken edinecek imkânı artık iera makamından beklemek lâzımdır. Bunun için bendeniz lâyihamın heyeti umumiyesi üzerinde konuşurken Dahiliyeden, Nafiadan hülâsa Hükümetten bilhassa önümüzdeki mevsimde bu işin halledilmesini ve Ankara'da çökilen ızırabın bir an evvel önlenmesini rica edeceğim.

Arkadaşlar, bu şekilde ucuz ev bir kaç ailenin barınmasına imkân verecektir her aile muhakkak ki, bir odasında bir aileyi, bir karı kocayı barındıracağından yani yapılmış bu kabil evler tek bir ailenin olamayacaktır. Çünkü Ankara bu kadar sıkışmış muhtarlıp bir haldedir. Bir çok vatandaşlar gayri sıhhi şekilde bodrumlara sokulmuşlar ve çok ağır kiralara ödemektedirler. Şehirde bu şeklin devamına hiç kimsenin razı olmayacağına göre bence bu işin bir an evvel iera

safhasına geçmesi lâzımdır. Bunu arz etmek için söz almış bulunuyorum.

REİS — Oyun kâğıtları kanunu için rey vermeyen var mı? Rey toplama muamelesi bitmiştir.

M. AYDIN (Trabzon) — Bu kanun münasebetiyle benim de sayın Dahiliye Vekili arkadaşımızdan bir istirhamım vardır.

Dünyanın bugün geçirdiği krizi memleketimizde tevhit ettiği muhtelif buhranlar içerisinde mesken buhranı da mühim bir yer tutmaktadır. Bu vaziyet bilhassa Ankara'da bir ıstırap halindedir. Hiç bir aile Ankara'ya gelsin de günlerece, haftalara ve hattâ aylara ev aramın bulabilisin; imkânı yoktur. Hakikaten Ankara bir ıstırap içindedir.

Sayın arkadaşlar; biz Ankara'yı bugün medenî memleket şehirleri gibi kurmağa çalışıyoruz ve bunda da hakikaten muvaffak olmuşuzdur. Fakat biz onların büyük şehirlerde tatbik ettikleri bazı usulleri kaldırmış bulunuyoruz. Meselâ; Paris, Marsilya ve Berlin gibi büyük şehirlerde her tarafta çatı katları bulunduğu halde, biz maalesef memleketimizde, (bundan evvelki İmar Müdürü Semih Bey zamanında çatı katı yapırma usulünü) kaldırmışızdır. Halbuki, Avrupa'da çatı katında oturmak gayet tabiidir, burada oturanlardan yetişmiş meşhur adamlar da vardır. Son zamanlarda modern tip binalarda bu çatı katı gayet güzel bir yer tutmaktadır ve bu suretle bir çok modern binalar meydana getirilmiştir. Halbuki bizde çatı katı kaldırılmış, buna mukabil de bodrum katlarında, rütubetli ve taaffünlü, karanlık ve ziya girmiyen yerlere ailelerimizi bırakmış vaziyeteyiz. Bu vaziyet karşısında çatı katlarını sıhhi şerait altında olmak şartıyla yaptığımız takdirde belki bir senede 5-6 yüz, belki de 1 000 aded bina yapmış olacağız. 3-4 odalı bir bina yapmak memleketimiz için, büyük bir ıstırap önlemek demektir. Bu itibarla Muhterem Dahiliye Vekilimizden memnuiyetin kaldırılmasını rica ederim. Daireler ucuza mal olacaktır, çatı katı ahşap olduğu için taksimat ta ahşap olacaktır, esasen bu kanunla ahşaba da müsaade olunuyor, bine yakın ev yapmış olacağız. Hükümetten bu müsaadeyi ıstırah ediyorum (Doğru sesleri).

REİS — Maddelere geçilmesini reyinize arz ediyorum; kabul edenler . . . Etmeyenler . . . Kabul edilmiştir.

Belediye Yapı ve Yollar Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesine dair kanun

MADDE 1. — 2290 sayılı Belediye Yapı ve Yollar Kanununun 9, 18, 20, 28, 50 ve 51 nci maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

REİS — Mütalâa var mı? Maddeyi reyinize arz ediyorum; kabul edenler . . . Etmeyenler . . . Kabul edilmiştir.

Madde 9. — Tasdikli imar plânları ve raporlarına göre tesis ve tevsi ve tanzim edilecek yol ve meydanların yanlarında yeniden yapılacak binaların nevi, kat adedi, kat irtifai, asgari cephe genişliği, âzami derinliği, inşa tarzı ve arsarların genişliği hakkında umumî mahiyette kararlar ittihazına Belediye meclisleri selâhiyetlidir.

Belediye meclislerinin bu kararları nahiye ve kazalarda kaymakamın ve vilâyetlerde valinin tasvibinden sonra Nafia Vekâletinin tasdikliyle katilesir.

REİS — Mütalâa var mı? Maddeyi reyinize arz ediyorum; kabul edenler . . . Etmeyenler . . . Kabul edilmiştir.

Madde 18. — Resmî ve hususi bütün yapıların proje ve inşaatı, nevi ve ehemmiyet ve büyüklük derecesine göre fen adamlarının nezaret ve mesuliyeti altında yapılır.

İnşaatın nezaret ve mesuliyetini üzerine almış olanlar, herhangi bir sebeple olursa olsun bu vazifeden çekildikleri takdirde derhal ruhsat tutkeresini veren makamı yazı ile ve resmen haberdar etmeğe mecburdurlar. Aksi takdird inşaatın sonuna kadar kanuni mesuliyetten kurtulamazlar.

İnşaat sahiplerinin yeniden gösterecekleri fen adamları da resmen mesuliyeti kabul ve deruhde etmedikçe inşaatı devam edemezler.

Yüksek mühendis, yüksek mimar, mühendis, mimar, fen memuru ve ehliyetli kalfalardan ibaret olan fen ve meslek adamlarından her birinin ellerine; yapının nevi ve ehemmiyet ve büyüklüğüne göre hangi binaların mesuliyetini kabul ve deruhde edebileceklerini ve selâhiyet derecelerini gösterir Nafia Vekâleti tarafından tesbit edilecek esaslar dairesinde birer vesika verilir.

Ehliyetli inşaat kalfaları yetiştirmek maksadıyla icabeden yerlerde Nafia Vekâletince kurslar açılır.

Bu kurslara ait esaslar Dahiliye, Maarif ve Nafia Vekâletlerince müştereken tesbit edilir. Bunun için icabeden tahsisat umumî muvazane ile temin edilir ve hususi idare ve belediyelere de bu kurslara yardım edilebilir.

REİS — Mütalâa var mı? Maddeyi reyinize arz ediyorum; kabul edenler . . . Etmeyenler . . . Kabul edilmiştir.

Binaların arasında bırakılacak mesafe ve bina istikametleri

Madde 20. — A) İmar plânına göre yapılacak olan binaların bitişik olmıyan her cephesinde komşu hudutlarından itibaren, demir ve kârgir ise en aşağı üçer, yarım kârgir, hıms, yarım ahşap ise en aşağı beşer ve ahşap ise en aşağı yedi buçuk metre aralık bırakılacaktır. Binaların arka bahçelerinde yapılacak müstemilât, irtifaları 2,50 metreyi geçmemek ve komşu duvarları kârgir olmak ve asıl binadan

yapının nevine göre yukarıki fıkrada yazılı açıklıklar muhafaza edilmek şartıyla komşu hududu üzerinde de yapılabilir.

B) Henüz bina yapılmamış veya mevcut binanın büyük kısmı yanmış veya yıkılmış arsalar üzerine yeniden yapılacak binalar imar plânındaki istikamete çekilecektir.

Boş kalacak olan bu sahalar istimlâk tarihine kadar sahipleri tarafından ancak ön bahçe olarak kullanılabilir.

C) Yukarıki (A) ve (B) fıkralarında yazılı aralıklar bırakılmak suretiyle bina yapmağa müsait olmayan yerlerin iki tarafında sahipli arsalar bulunursa 6 ncı madde hükmünce muamele yapılır.

İki tarafında arsa bulunmayıpta binalar bulunursa bu yer şuyulandırılarak 6 ncı madde mucibince kıymeti mukabilinde iki tarafındaki bina sahiplerine temlik olunur.

REİS — Mütalâa var mı? Maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yapı neveleri ve inşa tarzları

Madde 28. — Yapılar, inşa malzemelerine göre, demir, kârgir, yarım kârgir, hıms, yarım ahşap, ahşap ve kerpiç nevelerine ayrılırlar.

A) Demir iskelet araları tuğla veya diğer yanmaz madde ile kapalı inşaatı demir;

B) Çevre duvarlarıyla bölme duvarları ve (Çatıdan gayri) döşeme, merdiven ve tavanları taş, tuğla, beton veya (Kerpiçten başka) sair yanmaz malzemenen olan yapılara kârgir;

C) Çevre duvarları tamamen taş, tuğla, beton veya (Kerpiçten gayri) sair yanmaz malzeme ile yapılmış, keza çevre duvarları ahşap iskeletli olup dışları yukarıda yazılı yanmaz malzeme ile temelden saçağa kadar en aşağı bir tuğla kalınlığında kaplanmış bulunan ve iç bölme duvarları ahşap olan yapılara yarım kârgir;

D) Duvarları ahşap iskelet ve iskelet araları harçlı olarak tuğla, taş, kerpiç veya başka yanmaz malzeme ile örülü ve sıvalı yapılara hıms;

E) Duvarları ahşap iskelet üzerine çita veya sair malzeme kaplı ve üzeri sıvalı yapılara yarım ahşap;

F) Duvarları ahşap iskelet ve dış yüzleri ahşap kaplamalı veya ahşap kısımları görünen yapılara ahşap;

G) Duvarları kerpiç olan yapılara kerpiç; inşaat denilir.

Her nevi binaların bodrum katı duvarlarının kârgir olması şarttır.

Kerpiç binalarda bodrumdan gayri birden fazla ve yarım kârgir, yarım ahşap ve hıms binalarda bodrumdan gayri ikiden fazla kat yapılmaz.

Ahşap ve yarım ahşap binalar ancak münferit olarak ve hıms binalar ise münferit veya

aralarında kârgir yangın duvarı bulunmak şartıyla bitişik olarak yapılabilir.

Kârgir binaların bitişik duvarları enaz bir tuğla kalınlığında olarak çatının her yerinde kiremit hizasına kadar devam edecektir.

Yarı kârgir binaların bitişik duvarları ile hımlı binaların yangın duvarları enaz bir tuğla kalınlığında olarak çatının her yerinde kiremitin 50 santimetre yüksek yapılacaktır.

Ahşap tavan ve döşeme kirişleri bitişik yan duvarlarına ancak, duvar dışından itibaren yarı tuğla kalınlığındaki kısmına geçmemek şartıyla, istinat ettirilebilir.

NAFİA En. M. M. A. N. DEMİRAĞ (Sivas)
— İkinci satırda «Yarı ahşap» denmiş «Yarı ahşap» olacak.

REİS — «Mış» kelimesinden sonra «Yarı ahşap» kelimesini «Yarı ahşap» şeklinde tashih ederek maddeyi reyimize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 50. — Bu kanun hükümlerinin tatbikini gösterici nizamnameler Dahiliye ve Nafia Vekâletlerince tanzim olunacaktır.

REİS — Mütalâa var mı? Maddeyi reyimize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 51. — Fırımların ve bazı gıda maddelerinin bulunacakları mahallerin yapılarına ait şartlar Dahiliye, Nafia ve Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekâletleri tarafından tanzim olunacak nizamname ile tesbit edilecektir.

REİS — Mütalâa var mı? Maddeyi reyimize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — 2290 sayılı Belediye ve Yapı ve Yollar Kanununun 4 nci maddesindeki müebir sebeplerin takdiri salâhiyeti Nafia Vekâletine aittir.

REİS — Mütalâa var mı? Maddeyi reyimize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Hususi kanunlarına göre tonozlu kârgir olarak yapılacak inşaat beton olarak ta yapılabilir.

REİS — Mütalâa var mı? Maddeyi reyimize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 4. — 1580 sayılı Belediye Kanununun 114 nci maddesinin son fıkrasının hükmü ilga edilmiştir.

REİS — Mütalâa var mı? Maddeyi reyimize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MUVAKKAT MADDE — 18 nci muaddel maddede yazılı ehliyetli kalfa bulunmayan yerlerde bu ehliyeti haiz kalfalar yetiştirilinceye kadar, yapı nezaret ve mesuliyetini deruhte edecek olanlara kabiliyetleri derecesine göre ve 1947 takvim sene sonuna kadar muteber olmak üzere, Nafia Vekâleti tarafından muvakkat birer ehliyetname verilebilir.

REİS — Mütalâa var mı? Maddeyi reyimize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Bu kanun neşri tarihinden mer'idir.

REİS — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Bu kanunun hükümlerini yerine getirmeye İera Vekilleri Heyeti menurdur.

REİS — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Lâyihanın birinci müzakeresi bitmiştir.

Açık reyile toplanılan reylerin neticelerini arz ediyorum :

İzmir Suları Türk Anonim Şirketinin satın alınmasına ve devrine dair kanuna kabul etmek suretiyle (308) zat rey vermiştir. Nisap mevcuttur. Muamele tamamdır. Kanun (308) reyile kabul edilmiştir.

Oyun kâğıtları inhisarı hakkındaki 1118 sayılı kanunun ikinci maddesinin değiştirilmesine dair kanuna (306) zat rey vermiştir. Nisap mevcuttur. Muamele tamamdır. Kanun (306) reyile kabul edilmiştir.

Çarşamba günü saat 15 te toplanılmak üzere inikada son veriyorum.

Kapanma saati : 15,43

DÜZELTMELER

66 no inikadın sonuna bağlı 129 sayılı basmayazıda aşağıdaki düzeltmeler yapılmıştır:

Sayfa	Satır	Yanlış	Doğru
16	6	şzasından	âzasından
16	10	teslim	temlik
19	7	çok satış	çek satış
19	29	intihap aluna-	intihap oluna-
19	43	halinde devir	halinde devri
20	5	devir tarihindeki	devir tarihinde
20	41	arasındaki tesavizhi	arasındaki tesaviyi
21	8	tatil edilmeyecektir.	tatil edilemeyecektir.
21			«bugünkü» kelimesinin üzerine A işareti konmuştur.
22	1	kabilen	kabil
22	15		«bugünkü» kelimesinin üzerine B işareti konmuştur.
22	21		«bugünkü» kelimesinin üzerine C işareti konmuştur.
22	27		«satın - alma» kelimesinin üzerine D işareti konmuştur.
22	31	hususatı arzederiz.	hususatı arzeyleriz.
22	32	hakların tanzimi	hakların tazmini
23	3	filî devir	fiilen devir
23	10		«mukavelenin» kelimesi üzerine B işareti konmuştur.
23	15	işletmeye vaziyet	işletmeye vaziyed
23	37	masrafları karşılamıyacak	masrafları karşılamıyacak
24	7	Halkapınar fabrika	Halkapınar fabrikası
26	8	5 510 000	5510 00
26	10	15 489,96	15 915,86
27	9	deporlarda	depolarında
28	7	teslim edilmiştir	teslim edilmişti
28	7	sulh mahkemesine	sulh ceza mahkemesine
28	11	bu mahkemede	bu mahkemede de

Izmir Suları Türk Anonim Şirketinin Satın alınmasına ve devrine dair kanuna verilen rey-lerin neticesi

(Kanun kabul edilmiştir.)

Âza adedi	: 455
Reye iştirak edenler	: 316
Kabul edenler	: 308
Reddedenler	: 0
Müstenkifler	: 0
Reye iştirak etmeyenler	: 145
Münhaller	: 2

[Kabul edenler]

AFYON KARAHİSAR

İ. H. BALTACIOĞLU
A. ÇETİNKAYA
M. GÖNENÇ
Dr. A. H. SELGİL
B. TÜRKER
S. YURDKORU

AĞRI

H. BAYRAK
H. TUGAÇ

AMASYA

N. AKTIN
Z. TARHAN
E. URAS
A. K. YİĞİTOĞLU

ANKARA

M. AKSOLEY
Gl. N. ANILMIŞ
B. BAYKAN
A. BAYTIN
R. BÖREKÇİ
A. ÇUBUKCU
F. DALDAL
M. ERİŞ
M. KAYAOĞLU
H. N. MIHÇIOĞLU
Z. YÖRÜK

ANTALYA

N. AKSOY
H. T. DAĞLIOĞLU
Dr. G. KAHRAMAN
Dr. C. TUNCA

AYDIN

Dr. H. ALATAŞ
Gl. B. ALPMAN
Dr. M. GERMEN

A. S. LEVEND
Dr. R. LEVENT

BALIKESİR

M. AKPINAR
H. ÇARIKLI
P. ETÇİOĞLU
H. KARAN
H. ONAT
M. K. ÖZALP
E. TIRIHOĞLU
Y. S. UZAY

BİLECİK

A. ESEN
Dr. M. SUNER
B. BİNGÖL
F. F. DÜŞÜNSEL
B. İTİLİS

B. OSMA

BOLU

H. Ş. ADAL
Korgl. A. ALPTOĞAN
H. C. ÇAMBEL
H. R. ÖYMEN
C. ÖZÇAĞLAR
C. S. SİREN
Dr. Z. ÜLGEN

BURDUR

İ. N. DİLMEN
Ş. ENGİNERİ
Dr. A. R. YEŞİLYURT

BURSA

A. AKGÜÇ
Gl. A. ATLI
R. CANİTEZ
A. DURU

A. M. ERHAN
M. F. GERÇEKER
Dr. R. GÜRAN
F. GÜVENDİREN
Dr. M. T. SİMER
Gl. N. TINAZ

ÇANAKKALE

S. T. ARSAL
S. BATU
R. BULAYIRLI
H. ERGENELİ
R. N. GÜNTEKİN
A. KAMÇIL

ÇANKIRI

A. İNAN
B. ÇORUH
A. R. EREN
A. TÜZÜN

ÇORUM

E. S. AKGÖL
Dr. C. ALPER
N. ATALAY
Dr. M. CANTEKİN
M. ÇAĞIL
N. KAYAALP

DENİZLİ

F. ASAL
Dr. H. BERKMAN
A. EGE
N. KÜÇÜKA
E. A. TOKAD
Dr. B. UZ

DİYARBAKIR

O. OCAK
Dr. İ. T. ÖNGÖREN

K. ŞEDELE
Ş. ULUĞ

EDİRNE

M. E. AĞAOĞULLARI
F. BALKAN
E. DEMİRAY
M. N. GÜNDÜZALP
Dr. F. MEMİK

ELAZIG

H. KIŞIOĞLU
İ. YALÇIN

ERZİNCAN

A. FIRAT
Ş. SÖKMENSÜER
B. ERZURUM

A. AKYÜREK
S. ALTUĞ
N. DURLU

N. ELGÜN
M. H. GÖLE

Ş. KOÇAK
Gl. Z. SOYDEMİR

ESKİŞEHİR

Y. ABADAN
İ. ARUKAN
İ. U. AYKURD
E. SAZAK

GAZİANTEP

Ö. A. AKSOY
Dr. M. CANBOLAT
B. KALELİ
Dr. A. MELEK
M. ŞAHİN

GİRESUN

F. ATLI
İ. SABUNCU

A. SAYAR
N. OSTEN
GÜMÜŞANE

H. F. ATAÇ
Ş. ERDOĞAN
R. GÜRELLİ
E. S. TÖR

HAKKÂRİ

A. R. GÖKSİDAN

HATAY

A. Ş. DEVRİM (M.)
G. E. DURUKAN
H. ILGAZ
B. S. KUNT
A. TÜRKMEN

İCEL

D. M. BERKER
T. Ç. BERİKER
E. İNANKUR
Ş. TUGAY
G. Ş. TÜRSAN

İSPARTA

K. AYDAR
H. ÖZDAMAR
K. TURAN
C. TÜZEMEN

İSTANBUL

A. K. AKYÜZ
Dr. G. ATAÇ
A. BAYINDIR
H. DENİZMEN
Dr. H. DİKER
İ. A. GÖVSA
G. K. KARABEKİR
Z. KARAMÜRSAL
H. KORTEK
Ş. A. ÜGEL
F. ÖYMEN
V. SARİDAL
İ. H. ÜLKMEN
A. R. TARHAN

İZMİR

Ş. ADALAN
B. ARIMAN
C. BAYAR
Dr. H. H. CURA
E. ÇINAR
S. EPİKMEN
R. KÖKEN

KARS

E. DEMİREL
G. H. DURUDOĞAN
Ş. KARACAN
F. KÖPRÜLÜ
Dr. E. OKTAY
Z. ORHON
E. ÖZOĞUZ

KASTAMONU

A. BİNKAYA
H. ÇELEN
H. ÇORUK
Z. ORBAY
R. SALTUĞ
N. TAMAC

KAYSERİ

A. H. KALAÇ
R. ÖZSOY
M. K. ŞATIR
N. TOKER

KIRKLARELİ

Z. AKIN
Korgrl. K. DOĞAN
N. A. KANSU
Ş. ÖDÜL

KIRŞEHİR

F. ÇOBANOĞLU
F. SELEN
Ş. TORGUT
İ. TURAN

KOCAELİ

R. AKCA
S. ARTEL
G. M. BAKÜ
A. DİKMEN
R. FENMEN
S. PEK
İ. TOLON
İ. S. YİĞİT

KONYA

V. BİLGİN
M. A. BİNAL
S. ÇUMRALI
Ş. ERGUN
H. KARAGÜLLE
K. OKAY
T. F. SİLAY

KÜTAHYA

R. ATALAY
Dr. A. S. DELİLBASİ

R. PEKER
Ö. B. UŞAKLI
V. UZGÖREN

MALATYA

M. ÖKER
Dr. C. ÖZELÇİ
M. S. ÖZPAZARBAŞI
M. PEKTAŞ
H. SAĞIROĞLU
M. N. ZABCI

MANİSA

Korgl. A. R. ARTUN-
KAL
H. BAYUR
O. ERÇİN
İ. ERTEM
Dr. S. E. KAAATÇILAR
K. KARAOŞMAN
F. KURDOĞLU
F. USLU

MARAS

Dr. K. BAYIZIT
H. R. TANKUT
A. YAYCIOĞLU

MARDİN

G. S. DÜZGÖREN
R. ERTEN
H. MENEMENCİOĞLU
Dr. A. URAS
İ. ÜLKÜMEN

MUĞLA

Orgrl. İ. ÇALIŞLAR
S. GÜNEY
C. KARAMUĞLA
H. KİTABCI
F. O. MENTEŞEOĞLU

MUŞ

K. KOTAN

NİĞDE

A. G. BODRURLU
R. DOLUNAY
H. MENGİ
F. SOYLU
Dr. R. F. TALAY
H. ULUSOY

ORDU

Ş. AKYAZI
İ. ÇAMAŞ
Dr. V. DEMİR
Dr. Z. M. SEZER

H. ŞARLAN
H. YALMAN
M. YARIMBIYIK

RİZE

T. B. BALTA
K. KAMU
A. ZİRH

SAMSUN

C. BİLSEL
H. ÇAKIR
Z. DURUKAN
Amiral F. ENGİN
N. FIRAT
N. ÖZTUZCU
M. A. YÖRÜKER

SEYHAN

C. ORAL

SİİRT

A. R. ESEN
S. TUNCAY
B. TÜRKAY

SİNOB

C. ATAY
Dr. B. KÖKDEMİR
H. ORUCOĞLU
İ. H. SEVÜK

SİVAS

İ. H. BAŞAK
M. Ş. BLEDA
A. N. DEMİRAĞ
A. ESENBEL
Ş. GÜNALTAY
H. IŞIK
K. KİTAPCI
Amiral H. GÖKDALAY

A. YURDAKUL

TEKİRDAĞ

R. APAK
E. ATAÇ

TOKAD

S. ÇELİKKOL
M. DEVELİ
R. ERİŞKEN
H. N. KEŞMİR
C. KOVALI
G. PEKEL
N. POROY
R. A. SEVENGİL

TRABZON
S. ABANOZOĞLU
M. AYDIN
F. A. BARUTCU
S. DAY
R. KARADENİZ
L. YAVUZ
TUNCELİ
N. S. SILAN

II. UÇÖZ
URFA
R. SOYER
E. TEKELİ
S. K. YETKİN
VAN
N. BERKER
M. BOYA

YOZGAD
C. ARAT
Z. ARKANT
Y. D. KARSLIOĞLU
S. KORKMAZ
A. SUNGUR
ZONGULDAK
Dr. R. BARKIN

Ş. DEVRİN
E. ERİŞİRGİL
A. GÜREL
H. KARABACAK
Y. Z. ÖZENCİ
Ş. TANSAN
R. VARDAR

[Reye iştirak etmiyenler]

AFYON KARAHİSAR
H. ÇERÇEL
A. TAŞKAPILI
AĞRI
R. R. PAŞIN
ANKARA
F. R. ATAY
H. O. BEKATA
I. İNÖNÜ (Rs. C.)
M. ÖKMEN
ANTALYA
Dr. H. KURAL (M.)
T. SÖKMEN
N. E. SUMER
AYDIN
N. GÖKTEPE
A. MENDERES
BALIKESİR
O. N. BURCU
M. DEMİR (M.)
H. KÜÇÜKLER
S. ÖRGEEVREN
İ. H. UZUNÇARŞILI
BİLECİK
M. Ş. ESENDAL
K. GÜLEK (M.)
BİNGÖL
T. BANGUOĞLU
BİTLİS
M. ERTAN
BURSA
Dr. S. KONUK
M. B. PARS
ÇANKIRI
Dr. A. ARKAN
B. ERKİN (M.)
T. ONAY
M. A. RENDA (Rs.)

ÇORUH
M. M. KANSU
A. US
ÇORUM
H. AKDOĞAN (M.)
İ. EKER (M.)
DENİZLİ
Y. BAŞKAYA (M.)
H. GÜNVER
DİYARBAKIR
R. BEKİT
Gİ. K. SEVÜKTEKİN
ELAZIĞ
F. AĞRALI (V.)
F. A. AYKAÇ
S. SAĞIROĞLU
ERZİNCAN
B. K. ÇAĞLAR
F. HALFEGİL (M.)
A. S. İLTER
ERZURUM
Gİ. P. DEMİRHAN
R. DİNÇ (M.)
ESKİŞEHİR
İ. ÖZDAMAR (Hasta)
GAZİANTEP
Dr. M. A. AĞAKAY
C. S. BARLAS
Ş. ÖZDEMİR (M.)
GİRESUN
M. AKKAYA (M.)
Gİ. İ. SÖKMEN (M.)
A. ULUS
GÜMÜŞANE
C. SÖLEK
HATAY
H. SELÇUK (Mazur)

İÇEL
F. C. GÜVEN
R. KORALTAN (Hasta)
İSPARTA
M. KARAAĞAÇ
İSTANBUL
C. E. ARSEVEN
Gİ. R. BELE
S. CİMCOZ (M.)
A. Ş. ESMER (M.)
G. B. GÖKER
F. HAMAL
N. MENEMENCİOĞLU (V.)
H. C. YALÇIN
İZMİR
M. BİRSEL
H. MENTEŞE
H. ONARAN
E. ORAN
Dr. K. ÖRS
Ş. SARACOĞLU (Bş. V.)
Ş. YUNUS
H. A. YÜCEL (V.)
KARS
C. DURSUNOĞLU
KASTAMONU
T. COŞKAN
Dr. F. ECEVİT
T. TAŞKIRAN
KAYSERİ
F. BAYSAL
M. TANER
Ö. TAŞÇIOĞLU
C. TÜZEL
S. H. ÜRGÜBLÜ (V.)

KIRKLARELİ
Dr. F. UMay
KOCAELİ
Dr. F. Ş. BÜRGE
S. YARGI
KONYA
Gİ. A. F. CEBESOY (V.)
A. H. DİKMEN
A. M. GÖKER
F. GÖKMEN
Dr. S. IRMAK
N. H. ONAT
A. R. TÜREL (V.)
Dr. O. Ş. ULUDAĞ
KÜTAHYA
H. BENLİ
M. ERKMEN
S. KUTMAN
H. PEKCAN
A. TİRİDOĞLU
MALATYA
E. BARKAN (M.)
N. BAYDAR
K. SAYIN
O. TANER
T. TEMELLİ
MANİSA
R. N. EDGÜER (M.)
Ş. R. HATİBOĞLU (V.)
Y. ÖZEY
H. SARHAN
MARAS
R. KAPLAN
A. H. TANPINAR

MARDİN
İ. F. ALPAYA (İ. A.)
İ. ERGİN (M.)

MUŞ
H. KILICIOĞLU (M.)
NİĞDE
H. TEPEYRAN (M.)
ORDU
S. S. TARCAN (M.)

RİZE
H. C. BELÛL
Dr. S. A. DİLEMRE
F. SİRMEN (V.)

SAMSUN
İ. EZGÜ (M.)
S. ERBAY
SEYHAN
D. ARIKOĞLU
S. ÇAM (M.)
K. ÇELİK
Gl. N. ELDENİZ
Ş. İŞCEN
Dr. K. SATIR
H. URAN (V.)
A. M. YEGENA
SİNOB
C. K. İNCEDAYI

SIVAS
N. SADAK
R. Ş. SİRER
İ. M. UĞUR (M.)
TEKİRDAĞ
F. ÖZTRAK
E. PEKEL
N. TRAK
C. UYBADIN

TRABZON
M. S. ANAMUR
H. N. BOZTEPE
D. EYİBOĞLU

T. GÖKSEL
H. SAKA
URFA
K. BERKER
H. S. COŞAR
A. K. TECER
VAN
İ. ARVAS
YOZGAD
M. ALPAK
S. İÇÖZ
ZONGULDAK
H. A. KUYUCA K

Oyun kâğıtları inhisarı hakkındaki 1118 sayılı kanunun 2 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanuna verilen reylerin neticesi

(Kanun kabul edilmiştir.)

Åza adedi : 455
Reye iştirak edenler : 306
Kabul edenler : 306
Reddedenler : 0
Müstenkifler : 0
Reye iştirak etmeyenler : 147
Münhaller : 2

[Kabul edenler]

AFYON KARAHISAR
İ. H. BALTACIOĞLU
A. ÇETİNKAYA
M. GÖNENÇ
Dr. A. H. SELGİL
B. TÜRKER
S. YURDKORU
AĞRI
H. BAYRAK
H. TUGAÇ
AMASYA
N. AKTIN
Z. TARHAN
E. URAS
A. K. YİĞİTOĞLU
ANKARA
M. AKSOLEY
Gl. N. ANILMIŞ

B. BAYKAN
A. BAYTIN
R. BÖREKÇİ
A. ÇUBUKCU
F. DALDAL
M. ERİŞ
M. KAYAOĞLU
H. N. MIHÇIOĞLU
Z. YÖRÜK
ANTALYA
N. AKSOY
H. T. DAĞLIOĞLU
Dr. G. KAHRAMAN
Dr. C. TUNCA
AYDIN
Dr. H. ALATAŞ
Gl. R. ALPMAN
Dr. M. GERMEN

A. S. LEVEND
Dr. R. LEVENT
BALIKESİR
M. AKPINAR
H. ÇARIKLI
P. ETÇİOĞLU
H. KARAN
H. ONAT
Gl. K. ÖZALP
F. TİRİTOĞLU
Y. S. UZAY
BİLECİK
A. ESEN
Dr. M. SUNER
BİNGÖL
F. F. DÜŞÜNSEL
BİTLİS
B. OSMA

BOLU
H. Ş. ADAL
Korgl. A. ALPTOĞAN
H. C. ÇAMBEL
H. R. ÖYMEN
C. ÖZÇAĞLAR
Dr. Z. ÜLGEN
BURDUR
İ. N. DİLMEN
Ş. ENGİNERİ
Dr. A. R. YEŞİLYURT
BURSA
A. AKGÜÇ
Gl. A. ATLI
R. CANITEZ
A. DURU
A. M. ERHAN
M. F. GERÇEKER

Dr. R. GÜRAN
F. GÜVENDİREN
Dr. M. T. SİMER
Gl. N. TINAZ
ÇANAKKALE
S. T. ARSAL
S. BATU
R. BULAYIRLI
H. ERGENELİ
R. N. GÜNTEKİN
A. KAMÇIL
ÇANKIRI
Dr. A. ARKAN
A. İNAN
ÇORUH
A. R. EREM
A. TÜZÜN
ÇORUM
E. S. AKGÖL
Dr. C. ALPER
N. ATALAY
Dr. M. CANTEKİN
M. ÇAĞIL
N. KAYAALP
DENİZLİ
F. ASAL
A. EGE
N. KÜÇÜKA
E. A. TOKAD
Dr. B. UZ
DIYARBAKIR
O. OCAK
Dr. İ. T. ÜNGÖREN
K. ŞEDELE
Ş. ULUĞ
EDİRNE
M. E. AĞAOĞULLARI
F. BALKAN
E. DEMİRAY
M. N. GÜNDÜZALP
Dr. F. MEMİK
ELAZIĞ
H. KIŞIOĞLU
İ. YALÇIN
ERZİNCAN
A. FIRAT
Ş. SÖKMENSÜER
ERZURUM
A. AKYÜREK
S. ALTUĞ

N. DURLU
N. ELGÜN
M. H. GÖLE
Ş. KOÇAK
Gl. Z. SOYDEMİR
ESKİŞEHİR
İ. ARUKAN
İ. U. AYKURD
E. SAZAK
GAZİANTEP
Ö. A. AKSOY
Dr. M. CANBOLAT
B. KALELİ
Dr. A. MELEK
M. ŞAHİN
GİRESUN
F. ATLI
İ. SABUNCU
A. SAYAR
N. OSTEN
GÜMÜŞANE
H. F. ATAÇ
Ş. ERDOĞAN
R. GÜRELİ
E. S. TÖR
HAKKÂRİ
A. R. GÖKSİDAN
HATAY
A. Ş. DURSUN
Gl. E. DURUKAN
H. ILGAZ
B. S. KUNT
A. TÜRKMEN
İÇEL
Dr. M. BERKER
T. C. BERİKER
E. İNANKUR
Ş. TUGAY
Gl. Ş. TÜRSAN
İSPARTA
K. AYDAR
M. KARAAĞAÇ
H. ÖZDAMAR
K. TURAN
C. TÜZEMEN
İSTANBUL
A. K. AKYÜZ
Dr. G. ATAÇ
A. BAYINDIR
Dr. K. C. BERKSOY

A. H. DENİZMEN
Dr. H. DİKER
İ. A. GÖVSA
Gl. K. KARABEKİR
Z. KARAMURSAI
H. KORTEI
Ş. A. ÖGEL
F. ÖYMEN
V. SARIDAL
İ. H. ÜLKÜMEN
A. R. TARHAN
İZMİR
Ş. ADALAN
B. ARIMAN
C. BAYAR
Dr. H. H. CURA
E. ÇINAR
S. EPIKİMEN
R. KÖKEN
Ş. YUNUS
KARS
E. DEMİREL
Gl. H. DURUDOĞAN
Ş. KARACAN
F. KÖPRÜLÜ
Dr. E. OKTAY
Z. ORHON
E. ÖZOĞUZ
KASTAMONU
A. BİNKAYA
T. COŞKAN
H. ÇELEN
H. ÇORUK
Z. ORBAY
R. SALTUĞ
N. TAMAÇ
KAYSERİ
A. H. KALAÇ
R. ÖZSOY
M. K. ŞATIR
N. TOKER
KIRKLARELİ
Z. AKIN
Korgl. K. DOĞAN
N. A. KANSU
Ş. ÖDÜL
KIRŞEHİR
F. ÇOBANOĞLU
F. SELEN
İ. TURAN

KOCAELİ
R. AKCA
S. ARTEL
Gl. M. BAKÜ
R. FENMEN
S. PEK
İ. TOLON
İ. S. YIĞIT
KONYA
V. BİLGİN
M. A. BİNAL
S. ÇUMRALI
Ş. ERGUN
K. OKAY
KÜTAHYA
B. ATALAY
Dr. A. S. DELİLBAŞI
R. PEKER
Ö. B. UŞAKLI
V. UZGÖREN
MALATYA
M. ÖKER
Dr. C. ÖZELÇİ
M. Ş. ÖZPAZARBAŞI
M. PEKTAŞ
H. SAĞROĞLU
MANİSA
Korgl. A. R. ARTUN-
KAL
H. BAYUR
O. ERÇİN
İ. ERTEM
Dr. S. E. KÂATÇILAR
K. KARAOSMAN
F. KURDOĞLU
F. USLU
MARAŞ
Dr. K. BAYIZIT
H. R. TANKUT
A. H. TANPINAR
A. YAYCIOĞLU
MARDİN
Gl. S. DÜZGÖREN
R. ERTEN
H. MENEMENCİOĞLU
Dr. A. URAS
L. ÜLKÜMEN
MUĞLA
Orgl. İ. ÇALIŞLAR
S. GÜNEY

C. KARAMUĞLA
H. KİTAPCI
F. O. MENTEŞEOĞLU

MUŞ

K. KOTAN
NİĞDE
A. G. BODRUMLU
R. DOLUNAY
H. MENĞİ
F. SOYLU
Dr. R. F. TALAY
H. ULUSOY

ORDU

Ş. AKYAZI
İ. ÇAMAŞ
Dr. V. DEMİR
Dr. Z. M. SEZER
H. ŞARLAN
H. YALMAN
M. YARIMBIYIK

RİZE

T. B. BALTA
K. KAMU
A. ZIRH

SAMSUN

C. BİLSEL
H. ÇAKIR
Z. DURUKAN
Amiral F. ENGİN
N. FIRAT
N. ÖZTUZUCU
M. A. YÖRÜKER

SEYHAN

Ş. İŞCEN
C. ORAL

SİRD

A. R. ESEN
B. TÜRKAY

SİNOB

C. ATAY
C. K. İNCEDAYI
Dr. B. KÖKDEMİR
H. ORUCOĞLU
İ. H. SEVÜK

SİVAS

İ. H. BAŞAK
M. Ş. BLEDA
A. N. DEMİRAĞ

A. ESENBEL
H. İŞİK
K. KİTAPÇI
Amiral H. GÖKDALAY

A. YURDAKUL
TEKİRDAĞ

R. APAK
E. ATAÇ
E. PEKEL
TOKAD

S. ÇELİKKOL
M. DEVELİ
R. ERİŞKEN
H. N. KEŞMİR
C. KOVALI
G. PEKEL
N. POROY
R. A. SEVENGİL
TRABZON

S. ABANOZOĞLU
M. AYDIN
F. A. BARUTCU
S. DAY
R. KARADENİZ
L. YAVUZ

TUNCELİ

N. S. SILAN
H. ÜÇÖZ
URFA

R. SOYER
E. TEKELİ
S. K. YETKİN
VAN

N. BERKER
M. BOYA
YOZGAD

C. ARAT
Z. ARKANT
Y. D. KARSLIOĞLU
S. KORKMAZ
A. SUNGUR
ZONGULDAK

Dr. R. BARKIN
Ş. DEVRİN
E. ERİŞİRGİL
A. GÜREL
H. KARABACAK
Y. Z. ÖZENÇİ
Ş. TANSAN
R. VARDAR

*[Reye iştirak etmeyenler]***AFYON KARAHİSAR**

H. ÇERÇEL
A. TAŞKAPILI
AĞRI
R. R. PASİN
ANKARA
F. R. ATAY
H. O. BEKATA
İ. İNÖNÜ (R. C.)
M. ÖKMEN

ANTALYA

Dr. H. KURAL (M.)
T. SÖKMEN
N. E. SUMER
AYDIN
N. GÖKTEPE
A. MENDERES

BALIKESİR

O. N. BURCU
M. DEMİR (M.)
H. KÜÇÜKLER

S. ÖRGEEVREN
İ. H. UZUNÇARŞILI
BİLECİK

M. Ş. ESENDAL
K. GÜLEK (M.)
BİNGÖL

T. BANGUOĞLU
BITLİS
M. ERTAN

BOLU

C. S. SİREN (V.)
BURSA
Dr. S. KONUK
M. B. PARS

ÇANKIRI

B. ERKİN (M.)
T. ONAY
M. A. RENDA (Rs.)

ÇORUH

M. M. KANSU
A. US

ÇORUM

H. AKDOĞAN
(M.)
İ. EKER (M.)

DENİZLİ

Y. BAŞKAYA (M.)
Dr. H. BERKMAN
H. GÜNVER

DİYARBAKIR

R. BEKİR
Gİ. K. SEVÜKTEKİN

ELAZIĞ

F. AĞRALI (V.)
F. A. AYKAÇ
S. SAĞIROĞLU

ERZİNCAN

B. K. ÇAĞLAR
F. HALFEGİL
(Mazur)
A. S. İLTER

ERZURUM

Gİ. P. DEMİRHAN
R. DİNÇ (M.)
ESKİŞEHİR

Y. ABADAN
İ. ÖZDAMAR
(Hasta)

GAZİANTEP

Dr. M. A. AĞAKAY
C. S. BARLAS
Ş. ÖZDEMİR (M.)

GİRESUN

M. AKKAYA
(Hasta)
Gİ. İ. SÖKMEN (M.)

GÜMÜŞANE

C. SELEK

HATAY

H. SELÇUK
(Mazur)

İÇEL
 F. C. GÜVEN
 R. KORALTAN
 (Hasta)
İSTANBUL
 C. E. ARSEVEN
 G. I. BELE
 S. CİMCOZ (M.)
 A. Ş. ESMER (M.)
 G. B. GÖKER
 F. HAMAL
 N. MENEMENCİOĞLU
 (V.)
 A. R. TARHAN
 H. C. YALÇIN
İZMİR
 M. BİRSEL
 H. MENTEŞE
 H. ONARAN
 E. ORAN
 Dr. K. ÖRS
 Ş. SARACOĞLU (Bş.
 V.)
 H. A. YÜCEL (V.)
KARS
 C. DURSUNOĞLU
KASTAMONU
 Dr. F. ECEVİT
 T. TAŞKIRAN
KAYSERİ
 F. BAYSAL
 M. TANER
 Ö. TAŞÇIOĞLU (M.)

C. TÜZEL
 S. H. ÜRGÜBLÜ (V.)
KIRKLARELİ
 Dr. F. U MAY
KIRŞEHİR
 Ş. TORGUT
KOCAELİ
 Dr. F. Ş. BÜRGE
 A. DİKMEN
 S. YARGI
KONYA
 G. I. A. F. CEBESOY
 (V.)
 A. H. DİKMEN
 A. M. GÖKER
 F. GÖKMEN
 Dr. S. IRMAK
 H. KARAGÜLLE
 N. H. ONAT
 T. F. SILAY
 A. R. TÜREL (V.)
 Dr. O. Ş. ULUDAĞ
KÜTAHYA
 H. BENLİ
 M. ERKMEN
 S. KUTMAN
 H. PEKCAN
 A. TİRİDOĞLU
MALATYA
 E. BARKAN (M.)
 N. BAYDAR
 K. SAYIN

O. TANER
 T. TEMELLİ
 M. N. ZABCI
MANİSA
 R. N. EDGÜER
 (M.)
 Ş. R. HATİPOĞLU (V.)
 Y. ÖZEY
 H. SARHAN
MARAŞ
 R. KAPLAN
MARDİN
 İ. F. ALPAYA (İ. Â.)
 E. ERGİN (M.)
MUŞ
 H. KILICOĞLU (M.)
NİĞDE
 H. TEPEYRAN (M.)
ORDU
 S. S. TARCAN (M.)
RİZE
 H. C. BELÜL
 Dr. S. A. DİLEMRE
 F. SİRMEN (V.)
SAMSUN
 İ. EZGÜ (M.)
 S. ERBAY
SEYHAN
 D. ARIKOĞLU
 S. ÇAM (M.)
 K. ÇELİK
 G. I. N. ELDENİZ

Dr. K. SATIR
 H. URAN (V.)
 A. M. YEGENA
SİRD
 S. TUNCAY
SİVAS
 Ş. GÜNALTAY
 (Rs. V.)
 N. SADAK
 R. Ş. SİRER
 İ. M. UĞUR (M.)
TEKİRDAĞ
 F. ÖZTRAK
 N. TRAK
 C. UYBADIN
TRABZON
 M. S. ANAMUR
 H. N. BOZTEPE
 D. EYİBOĞLU
 T. GÖKSEL
 H. SAKA
URFA
 K. BERKER
 H. S. COŞAR
 A. K. TECER
VAN
 İ. ARVAS
YOZGAD
 M. ALPAK
 S. İÇÖZ
ZONGULDAK
 H. A. KUYUCAK

**Belediye yapı ve yollar kanununun bazı maddelerinin
ve Ebniye kanununun 43 ncü ve Belediye kanununun
114 ncü maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun
lâyihası ve Dahiliye ve Nafia Encümenleri
mazbataları (1/211)**

T. C.

Muamelât Umum Müdürlüğü

Başvekâlet

Sayı: 71 - 31 - 6/402

5 . II . 1944

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

2290 sayılı Belediye yapı ve Yollar Kanununun bazı maddelerinin ve Ebniye kanununun 43 ncü ve 1580 sayılı Belediye Kanununun 114 ncü maddelerinin değiştirilmesi hakkında Nafia Vekilligince hazırlanan ve İera Vekilleri Heyetince 1 . II . 1944 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihasının esbabı mucibesıyla birlikte sunulmuş olduğunu arz ederim.

Başvekil

Ş. Saracoğlu

Yapı ve Yollar kanununun tadiline ait esbabı mucibe lâyihası

Dört senedenberi arka arkaya vukua gelen yer depremleri yurdumuzun hemen her tarafının bu afetle tehdit edilmekte olduğunu göstermiştir.

Buna karşı alınması lâzım gelen tedbirler meyanında, betonarme ve kârgir inşaatta gerekli şartların temininden başka, bu tarzın tatbik edilemeyeceği bir çok yerlerde yer depremine karşı oldukça mukavim bir yapı sistemi olan ahşap karkas yani ahşap iskelet sisteminin kullanılması da bulunmaktadır.

Halbuki hâlen mer'î olan ve belediye yapı ve yollar kanunu ile de hükmü ilga edilmiş bulunan 1580 sayılı Belediye Kanununun 114 ncü maddesinde, itfaiye teşkilâtını yapan belediyelerin, bu teşkilâtın idame masraflarına sigorta şirketlerini de iştirak ettirebilmesi salâhiyetine mukabil, münferit bağ ve bahçe içindekiler müstesna olmak üzere, bütün yapıların yanmaz malzemeden yapılması meşrut bulunmaktadır.

Sigorta şirketlerinin bu iştirakleri büyük bir kıymet ifade etmediği halde, bu maddeye göre bütün şehir ve kasabalarda belediyeler, kârgirden gayri inşaatı tamamen men etmekte bulunduğundan bu hal şehir ve kasabalarımızın imarını güçleştirmektedir. Zira, taş, tuğla ve beton gibi yanmaz maddeler yurdumuzun her tarafında kolaylıkla temin edilememekte ve hattâ bazı yerlerde hiç bulunmamaktadır.

Buna binaen, esasen zelzele bakımından da oldukça emniyetli bulunan ahşap iskeletli binaların, yangına karşı gerekli tedbirler de alınmak kaydıyla, yapılması imkânını temin edecek hükümlerin konulması için bu kanun lâyihası hazırlanmıştır.

Lâyhada kabul olunan ikinci esas, yapıların ancak ehliyetleri tevsik edilmiş kimselerin mesuliyeti altında yaptırılmasını mecburi kılmaktır.

Filhakika, inşaat yaptırانların, yaptıkları inşaatın ehemmiyeti ile mütenasip ehliyet sahibi olma-

malarından dolayı çok defa can ve mal kaybı olmaktadır. Yurdumuzun hemen her tarafı zelzele bölgesi olduğuna göre bu hususun ehemmiyeti daha fazladır. Bunun önüne geçilmek için, yapı mesuliyetini üzerine alacak olanları tasnife tabi tutmak ve bunların ancak iktidarı dâhilindeki inşaatın mesuliyetini alabilmesini temin etmek tedbirleri düşünülmüş ve bu tasnifin, teşkilât kanununa dayanarak çıkacağı talimatnamelere göre, Nafia Vekâletince yapılması derpiş edilmiştir.

Diğer taraftan şehir ve kasabaların imar plânlarının tasdik salâhiyeti 3611 No. 1ı Teşkilât kanunu ile Nafia Vekâletine verilmiş bulunduğuna göre, müebir sebep olmadıkça imar plânlarının tanziminde riayet edilmesi lâzımgelen esaslara ait müebir sebeplerin takdiri salâhiyetinin de Nafia Vekâletine verilmesi ve ev nizamnamelerinin tanziminde Nafia Vekâletinin de iştirakinin daha muvafık olacağı düşüncesiyle kanunda bu hususları da temin edecek şekilde tadilat derpiş edilmiştir.

1. 2290 sayılı kanunun 9 neu maddesinde imar plânlarına göre açılacak veya tevsi ve tanzim edilecek yol ve meydanların yanlarında yeniden yapılacak binaların yalnız yüksekliği, cephelerinin inşa tarzı ve arsa genişliği hakkında Belediye meclislerinin karar ittihazına salâhiyet verilmektedir.

Halbuki yeni madde ile, müsaade edilecek muhtelif nevi yapılardan hangilerinin şehirlerin hangi muntakalarında, ne gibi şartlarla inşa edileceği, bundan başka binaların asgari cephe genişliklerinin tesbitine ve binaların derinlik nispetine dair maddede bir sarahat olmadığından, ne plâna, ne de sıhhat kaidelerine uygun olmayan yapılar için talepler karşısında bulunulmakta ve buna mâni olacak bir hüküm bulunmadığından bir çok hallerde taleplere uygun maddeler verilmek mecburiyeti hâsıl olduğu tatbikatta görülmektedir.

Maddenin yeni şekli bu tarzda inşaat yapılmasına tamamiyle mâni olacak şekilde hazırlanmıştır.

2. 2290 sayılı kanunun 18 nei maddesinde, mühendis, mimar ve inşaat kalfası bulunan yerlerde inşaata nezaret ile mesuliyetini deruhte etmiş olan bu kimselerin inşaattan çekildiklerinde belediyeyi tahriren haberdar etmesi ve aksi takdirde inşaatın sonuna kadar kanuni mesuliyetlerinin devam edeceği ve yeniden gösterilecek mühendis, mimar ve kalfaların dahi, mesuliyeti deruhte etmeden inşaata devam edemeyeceği yazılıdır. Maddenin yeni şekli ile, her nevi inşaatın muhakkak bir fennî mesuliyet altında yaptırılması ve mesuliyeti alacak olanların da Nafia Vekâletince almış vesikalara sahip olması mecburî tutulmuştur.

3. 2290 sayılı kanunun 20 nei maddesinde yalnız müferit binaların yanlarında komşu hudutlarından itibaren bırakılacak boş sahaların miktarı bildirilmekte, ve böyle şartları haiz olanıyacak arsaların şuyulandırılması salâhiyeti verilmekte ve müştenilâtı bu şartlara tabi olmayacağı gösterilmektedir.

2290 sayılı kanun gereğince imar tatbikatı için belediyeler, malî kudretlerine göre, beşer senelik mesai programları tanzim ve tatbik etmekle mükelleftir. Bu itibarla, şehirlerin imarı ve bu imarın icabettirdiği istimlâk işleri de şehir veya kasabanın muayyen kısımlarına inhisar etmektedir.

Halbuki tatbikatta şehrin bütün muntakalarında dağmıka bir şekilde hususi inşaat talepleri vâkı olmaktadır.

Bir taraftan bu talepleri karşılamak üzere şehirlerin biran evvel imar plânı esasları dâhilinde kurulmasını sağlamak, diğer taraftan beledilere tahammülleri fevkinde külfet yüklememek üzere yeni yapılacak binaların geri çekilmesi için, önde kalacak ve plâna göre yola gidicek olan kısımların, yol yapılıncaya kadar istimlâke tabi tutulmıyarak sahipleri uhdesinde bırakılmasını temin edecek hükümler konulmuştur.

4. 2290 sayılı kanunun 28 nei maddesi binaları tam kârgir, yarım kârgir, ahşap olarak üç sınıfa ayırmış ve hıms, bağdadi ve tahta kaplamalı veya tel üzerine sıvalı binaları da ahşap sınıfına sokmuş bulunmaktadır.

Diğer taraftan Belediye Kanununun 114 neu maddesi ise, ahşap bina yapılmasını tamamiyle menettiğinden zelzeleye mukavim ve mahallî malzeme ile de kolayca inşası mümkün bulunan hıms binaların dahi yapılması menedilmektedir.

İşte bu düşünceye göre, yapılar yeniden tasnife tabi tutulmuş ve yangın ve mukavemet bakımından bunların tabi olacağı şartlar zikredilmiş ve ahşap inşaata da imkân verilmiştir.

Katî bir zaruret görülmeyen ve mimari bakımdan da çirkin bir manzara hâsıl eden yangın

duvarlarının çatıdan 80 santim yukarı çıkarılması mecburiyeti 30 santime indirilmiştir.

5. 2290 sayılı kanunun 4 neü maddesi, imar plânlarının tabii olacağı teknik esasları bildirmekte ve bunlara riayet imkânsızlığı hakkındaki müebir sebeplerin takdirini de Dahiliye Vekâletine ait olduğunu göstermektedir.

Halbuki, imar plânlarının tasdiki salâhiyeti Nafia Vekâletine ait bulunduğundan, müebir sebeplerin takdirinin de Nafia Vekâletine ait olması icabettiğinden maddede buna göre değişiklik yapılmıştır.

6. 2290 sayılı kanunun 50 neü maddesinde bu kanun hükümlerinin tatbikını gösterir nizamnamelerin Dahiliye Vekâletince tanzim edileceği bildirilmektedir.

Halbuki, imar işleriyle Nafia Vekâleti yakından alâkadar bulunduğundan bu nizamnamelerin de müştereken yapılması muvafık görülmekte ve madde ona göre değiştirilmiş bulunmaktadır.

7. 2290 sayılı kanunun 51 neü maddesinde keza, fırınların ve gıdai maddelerin bulunacakları diğer mahallerin yapılarına ve sair hususlarına ait şartların Dahiliye ve Sıhhat ve İktimai Muavenet Vekâletleri tarafından tanzim olunacak bir nizamname ile tesbit edileceği yazılıdır.

Bu işlerin de Nafia Vekâleti ile ilgisi derkâr bulunduğundan, nizamname tanzimine Nafia Vekâletinin de iştirakini temin için maddede değişiklik yapılmıştır.

8. Ebniye Kanununun halen mer'î olan üçüncü maddesinde dökmece ve demireci fabrika dükkânlarının münhasıran tonozlu kârgir olacağı yazılıdır.

Ebniye Kanununun neşir tarihi olan 1298 tarihinde beton inşaat henüz tatbik edilmemekte bulunduğundan, yangından korunma gayesiyle bu gibi yapıların münhasıran tonozla örtülmesi esası konulmuştur. Halen bu örtülerin betonla yapılması, tonoz inşaatına nazaran daha ucuz ve zelzele bakımından daha mukavim olduğundan bu gibi yapıların betonla örtülmesini sağlayacak şekilde maddede değişiklik yapılmıştır.

9. 1580 sayılı Belediye Kanununun 114 neü maddesinde münferit bağ ve bahçe içindekiler müstesna olmak üzere evler, dükkânlarla umumî ve hususi bileümle mebaninin taştan, tuğladan, kerpiç ve emsali ihtiraki kabil olmayan mevattan inşası mecburidir diye yazılıdır.

Halbuki, bazı şartlarla hımsı ve ahşap binaların da yapılması esasının kabulü zaruridir ve yukarıdaki maddelerde de buna göre hükümler konulduğundan, maddenin buna dair olan fıkra hükmü kaldırılmıştır.

Dahiliye Encümeni Mazbata'sı

T. B. M. M.
Dahiliye Encümeni
Esas No. 1/211
Karar No. 23

29 . IV . 1944

Yüksek Reisliğe

2290 sayılı Belediye Yapı ve Yollar Kanununun bazı maddelerinin ve Ebniye Kanununun 43 neü ve 1580 numaralı Belediye Kanununun 114 neü maddelerinin değiştirilmesi hakkında Nafia Vekâletince hazırlanarak İera Vekilleri Heyeti kararıyla gönderildiği Başvekâletin 5 . II . 1944 tarihli tezkeresinde bildirilen kanun lâyihası Encümenimize tevdi kılındığından Nafia Vekili ve Dahiliye Vekâleti mümessili hazır oldukları halde okundu.

Hükümetin mucip sebepler lâyihasında ya-

zılı olduğu üzere son zamanlarda görülen hâdiseler, memleketimizin umumî bir yer sarsıntısı sahasında bulunduğunu meydana koymuş ve bu sarsıntılar neticesinde binlerce binaların yıkıldığı ve binlerce hayatın kaybolduğu görülmüştür.

İşte bu can ve mal zayıyatını önleyici tedbirler cümlesinden olmak üzere Nafia Vekâletinin şehir ve kasaba imar plânlarıyla daha geniş bir salâhiyetle alâkalanması ve inşaatın daha amelî

bir kontrol altına alınması lüzumu tahakkuk etmiştir.

Bu itibarla memlekette ahşap bina inşasını umumî bir yasak altına almış olan kanun mevzuatının kaldırılması ve Belediye Yapı ve Yollar Kanunu maddelerinde bazı değişiklikler yapılması esas bakımından muvafık bulunmuş ve cereyan eden müzakere neticesinde lâyhada aşağıda yazılı değişiklikler yapılmıştır:

1. Belediye Yapı ve Yollar kanununun değiştirilmesi lüzumlu görülen 6 maddesini, ayrı maddeler halinde zikredilmekten ise kanun değişikliklerinde Yüksek Meclisçe esas olarak kabul edilmiş bulunan şekle uygun olmak üzere; yapılacak değişiklikler bir madde içinde toplanarak yazılmıştır.

2. Değiştirilecek olan 9 neu madde metnindeki (Tâlimatnamesine tevfiқан kararlar) kaydı kaldırılarak yerine (Umumî mahiyette kararlar) kaydı konulması daha münasip görülmüştür.

3. Değiştirilecek olan 18 nei maddede tadat edilen (Yüksek mühendis, yüksek mimar, mühendis mimar, fen memuru kalfa) kayıtları; mektep şahadetnamelerinin ilmî ve hukukî kıymetlerini siyanet etmiş olmak düşüncesiyle ibrici fıkradan kaldırılmıştır.

Nafia vekâletinin ehliyeti tevsik hususundaki vazifesini kolaylaştırmak ve uzak mahaller belediyelerinde de yapı mesuliyetini üzerine alacak eleman yetiştirilmek üzere bu maddenin sonuna, bir kurs açılmasını ve masraflarını temin eden bir fıkra ve kanunun sonuna da, bu kursun açılması imkânını müddet bakımından karşılayıcı bir muvakkat madde ilâve edilmiştir.

4. Değiştirilecek olan 20 nei maddedeki (Yeni) kaydı, eskiden yapılmış olan inşaatın

da bu madde hükmüne girebilmesi ve arsa sahiplerinin, bina derinliklerini kullanmak hususunda serbest bırakılması için tayyedilmiş ve maddenin şümülünü temin etmek maksadiyle fıkranın sonuna (de) edatı ilâve edilmiştir. Aynı maddenin (B) fıkrasında « Belediyeleri, kanuni istinlâk muamelesinden gayri muayyen bir zaman için muaf kılan hükmü » tasarruf hukuku esasıyla telif edilemediğinden fıkradan çıkarılmıştır.

5. Belediye Yapı ve Yollar kanununun 4 neu maddesindeki « Müebir sebepleri takdir etmek salâhiyetinin » Nafia Vekâletine ait olması tabii görülmüş ve lâyhaya 2 nei madde olarak yazılmıştır.

6. Hükümet lâyihasındaki 8 nei madde ifade değişikliği ile ve 9 neu maddede aynen kabul edilmiş ve hazırladığımız lâyhaya 3 neu ve 4 neu madde olarak geçirilmiştir.

7. Hükümet lâyihasındaki 10 ve 11 nei maddeler dahi aynen hazırladığımız lâyihamın 5 ve altıncı maddeleri olarak gösterilmiştir.

Havalesi mucibince Nafia Encümenine tevdi edilmek üzere Yüksek Reisliğe takdim kılındı.

Dahiliye En. Reisi	R. V.	M. M.
Tekirdağ	Çoruh	Mardin
C. Üybadın	A. Tüzün	E. Ergin
Kâtip		
Seyhan	Balıkesir	Bolu
C. Oral	Y. S. Uzay	H. Ş. Adal
Erzinean	Erzurum	Giresun
Ş. Sökmensüer	N. Elgün	N. Osten
Gümüşano	İçel	Kars
R. Gürelî	R. Koraltan	E. Özoguz
Kayseri	Konya	Malatya
A. H. Kalaç	Ş. Ergun	E. Barkan
Tokad		Trabzon
A. G. Pekel		S. Abanozoglu

T. B. M. M.

Nafia Encümeni

Karar No. 7

Esas No. 1/211

30 . V . 1944

Yüksek Reisliğe

2290 sayılı Belediye Yapı ve Yollar kanununun bazı maddelerinin ve Ebnîye kanununun 43 ncu ve 1580 numaralı Belediye Kanununun 114 ncu maddelerinin değiştirilmesi hakkında Nafia Vekilliğince hazırlanarak İera Vekilleri Heyeti kararıyla ve Başvekâletin 5 . XI . 1943 tarihli tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulup Dahiliye Encümeni mazbatasıyla birlikte encümenimize havale buyurulan kanun lâyihası ve esbabı mucibesi nafia Vekili huzuriyle okunup müzakere olundu.

Hükümet ve Dahiliye Encümeni esbabı mucibelerinde serdolanın icap ve zaruretlere encümenimizce de kabul olunarak kanunun maddelerinin müzakeresine geçildi. Dahiliye Encümeni mazbatasında Hükümetçe mutabakat beyan edilmiş olduğundan Dahiliye Encümeni mazbatası müzakereye esas tutulmuştur.

Kanunun birinci maddesinde (2290 sayılı kanununun 6 maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir) ifadesi yerine mevzu bahis 6 maddenin numaralarını kanuna derecetmek suretiyle maddenin tesbiti daha vazih ve faydalı görülmüştür.

Madde 9. — Maddede mevcut müstakbel şehir haritasına göre yerine tasdikli imar plânları ve raporlarına göre kelimesinin konması hakikate ve maslahata daha uygun görülmüş, imar plânına merbut raporun bir çok fennî esasları ihtiva etmesi münasebetiyle belediye meclisi kararlarının bu esaslardan şaşması hususu tahtı emniyete alınmak istenmiştir.

Madde 18. — Vaziyeti tazyih edici bazı ifade değişiklikleri yapılmak suretiyle yeniden tanzim edilmiştir.

MADDE 20. — A bendindeki aralıklar için demir inşaatta ilâve edilmek suretiyle, demir ve tam kârgir inşaat için komşu hudutlarından itibaren en aşağı üçer metre mesafe bırakılmasını Encümenimiz de kabul etmiş yarım kârgir, hümş, yarım ahşap için bu mesafenin (5) metre

ve fakat harici satırları da ahşap olan tam ahşap binalar için (5) metrenin (7,5) metreye iblâğı, daha muvafık görülmüştür. Bir taraftan yer sarsıntısı ızdırabına karşı yeniden ahşap bina inşaatını kabule giderken geçmişte memleket için büyük felâket doğurmuş olan yangın tehlikelerinin de yeniden baş göstermesine meydan verilmemesi gözönünde tutulmuştur.

Maddenin B, C fıkraları aynen kabul edilmiştir.

Yirmi sekizinci maddeye; demir inşaat ve bunun tarifi ilâve olunmuş, ve (E) fıkrasındaki bitişik yarım kârgir binaların mücevir duvarlarıyla hümş binaların yangın duvarlarının çatısından dışarı çıkarılacak kısmının otuz santim yerine elli santime iblâğı fen ve maksada daha uygun görülmüştür.

Madde 50. — Dahiliye Encümenininin 50 ncu maddesi aynen kabul olunmuştur.

Elli birinci maddede, fırınların ve gıda maddelerinin bulunacakları diğer mahallerin yapılmasına ait şartların Dahiliye, Nafia ve Sıhhat Vekâletleri tarafından tanzim olunacak bir nizamname ile tesbit olunacağı hakkındaki hükmün umumî ve binaenaleyh hususî mahiyeti haiz olmayan gıdalara ait binalara da teşmilinin muvafık olmayacağı gözönünde bulunduran Encümenimiz bu metnin fırınların ve bazı gıda maddelerinin bulunacakları mahallerin yapılarına ait şartlar demek suretiyle hükmün aneak fırınlara ve hususiyet arzeden gıda maddelerine ait olduğunu ifade eylemiştir.

İkinci maddede Dahiliye encümenininin metni aynen kabul edilmiş üçüncü maddede tonoz yerine tonozlu kârgir ikame olunmuş betondan sonraki kârgir kelimesi lüzumsuzluğundan dolayı tazyedilmiştir.

Madde 4. — Dahiliye Encümenininin 4 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

Muvakkat madde — Ehliyetli kalfa bulunmayan yerlerde işleri büsbütün durdurmamak için

Nafia Vekâletince verilecek müddetin bir hadle takyidi muvafık görülerek 3,5 senelik bir müddet ifade eden 1947 takvim senesi sonu tesbit edilmiştir.

Beşinci ve altıncı maddeler Dahiliye Encümeninin beşinci ve altıncı maddeleri olarak aynen kabul edilmiştir.

Heyeti Umumiyyeye arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunuldu.

Nafia En. Rs.	M. M.	Kâtip
Eskişehir	Sivas	İsparta
İ. Arukan	A. N. Demirağ	K. Aydar

Afyon K.	Afyon K.	Ankara
A. Çetinkaya	M. Göneng	A. Baytin
Ankara		Çorum
R. Börekçi		Dr. C. Alper
Edirne	Erzincan	İstanbul
E. Demirağ	A. S. İtter	C. E. Arseven
Kars	Kayseri	Konya
Dr. E. Oktay	M. Taner	F. Gökmen
Malatya	Manisa	Maraş
M. Ş. Özpazarbaşı	O. Erçin	H. R. Tankut
Niğde	Sivas	Urfa
H. Mengi	İ. H. Başak	R. Soyer

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

2290 sayılı Belediye Yapı ve Yollar Kanununun bazı maddelerinin ve Ebnîye Kanununun 43 nci ve 1580 sayılı Belediye Kanununun 114 nci maddelerinin değiştirilmesine dair kanun lâyihası

MADDE 1. — 2290 sayılı kanunun 9 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Müstakbel şehir haritasına göre tesis ve tevsi ve tanzim edilecek yol ve meydanların yanlarında yeniden yapılacak binaların nevi, kat adedi, kat irtifar, asgari cephe genişliği, âzami derinliği, inşa tarzı ve arsaların genişliği hakkında talimatnamesine tevfikân kararlar ittihazına belediye meclisleri salâhiyettardır.

Belediye meclislerinin bu kararları nahiye ve kazalarda kaymakamın ve vilâyetlerde valinin tasvibinden sonra Nafia Vekâletinin tasdikiyle katileşir.

MADDE 2. — 2290 sayılı kanunun 18 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Resmî ve hususi bütün inşaat Nafia Vekâletince ehliyeti tevsik edilmiş kimselerin nezaret ve mesuliyeti altında yapılır. İnşaatın nezaret ve mesuliyetini üzerine almış olan yüksek mühendis, yüksek mimar, mühendis, mimar, fen memuru veya kalfa, herhangi bir sebeple olursa olsun inşaatın çekildiği takdirde belediyeyi yazı ile ve resmen haberdar etmeğe mecburdur. Aksi takdirde inşaatın sonuna kadar kanuni

DAHİLİYE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

2290 sayılı Belediye Yapı ve Yollar kanununun bazı maddelerinin ve 1580 numaralı Belediye kanununun 114 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun lâyihası

BİRİNCİ MADDE — 2290 sayılı kanunun 6 nci maddesi, aşağıdaki şekilde değiştirilerek numaraları hizalarında yazılı maddelerin yerine konulmuştur:

Madde 9. — Müstakbel şehir haritasına göre tesis ve tevsi ve tanzim edilecek yol ve meydanların yanlarında yeniden yapılacak binaların nev'i, kat adedi, kat irtifar, asgari cephe genişliği, âzami derinliği, inşa tarzı ve arsalarının genişliği hakkında umumî mahiyette kararlar ittihazına Belediye Meclisleri salâhiyetlidir.

Belediye meclislerinin bu kararları nahiye ve kazalarda kaymakamın ve vilâyetlerde valinin tasvibinden sonra Nafia Vekâletinin tasdikiyle katileşir.

Madde 18. — Resmî ve hususi bütün inşaat Nafia Vekâletince ehliyeti tevsik edilmiş kimselerin nezaret ve mesuliyeti altında yapılır. İnşaatın nezaret ve mesuliyetini üzerine almış olanlar, herhangi bir sebeple olursa olsun inşaatın çekildiği takdirde belediyeyi yazı ile haberdar etmeğe mecburdur. Aksi takdirde İnşaatın sonuna kadar kanuni mesuliyetten kurtulamaz.

İnşaat sahiplerinin yeniden gösterecekleri yüksek mühendis, mühendis, yüksek mimar,

NAFIA ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

2290 sayılı Belediye Yapı ve Yollar Kanununun bazı maddelerinin ve 1580 numaralı Belediye kanununun 114 ncü maddesinin değiştirilmesine dair kanun lâyihası

MADDE 1. — 2290 sayılı kanunun 9, 18, 20, 28, 50 ve 51 nei maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Madde 9. — Tasdikli imar plânları ve raporlarına göre tesis ve tevsi ve tanzim edilecek yol ve meydanların yanlarında yeniden yapılacak binaların nevi, kat adedi, kat irtifai, asgari cephe genişliği, âzami derinliği, inşa tarzı ve arsalarının genişliği hakkında umumî mahiyette kararlar ittihazına Belediye meclisleri salâhiyetlidir.

Belediye meclislerinin bu kararları nahiye ve kazalarda kaymakamın ve vilâyetlerde valinin tasvibinden sonra Nafia Vekâletinin tasdikiyle katilesir.

Madde 18. — Resmî ve hususi bütün yapıların proje ve inşaatı, nevi ve ehemmiyet ve büyüklük derecesine göre fen adamlarının nezaret ve mesuliyeti altında yapılır.

İnşaatın nezaret ve mesuliyetini üzerine almış olanlar, herhangi bir sebeple olursa olsun bu vazifeden çekildikleri takdirde derhal ruhsat tezkeresini veren makamı yazı ile ve resmen haberdar etmeğe mecburdurlar. Aksi takdirde inşaatın sonuna kadar kanuni mesuliyetten kurtulamazlar.

İnşaat sahiplerinin yeniden gösterecekleri

Hü.

mesuliyetten kurtulamaz.

İnşaat sahiplerinin yeniden gösterecekleri yüksek mühendis, yüksek mimar, mühendis, mimar, fen memuru veya kalfalar dahi mesuliyeti deruhde etmeden inşaata devam edemezler.

MADDE 3. — 2290 sayılı kanununun 20 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Binaların arasında bırakılacak mesafe ve bina istikametleri:

A) İmar plânına göre yeni yapılacak olan binaların bitişik olmayan her cephesinde komşu hudutlarından itibaren, kârgir ise en aşağı üçer, hıms, yarım ahşap ise en aşağı beşer metre açıklık bırakılacaktır. Binaların arka bahçelerinde yapılacak müstemilât, irtifaları 2.50 metreyi geçmemek ve komşu duvarları kârgir olmak ve binanın nevine göre asıl binadan yukarıki fıkrada yazılı açıklıklar muhafaza edilmek şartıyla komşu hududu üzerinde yapılabilir.

B) Henüz bina yapılmamış veya mevcut binanın büyük kısmı yanmış veya yıkılmış arsalar üzerine yeniden yapılacak binalar imar plânındaki istikamete çekilecektir. Binaların bu suretle geri çekilmesinden dolayı evlerin önünde hâsıl olacak boş sahayı belediyeler yeni yol yapılınca kadar istimlâke mecbur değildir.

Bu sahalarda istimlâk tarihine kadar sahipleri tarafından ancak ön bahçe olarak kullanılabilir.

C) Yukarıki A ve B fıkralarında yazılı a-

Da. E.

mühendis, mimar, fen memuru veya kalfalar dahi mesuliyeti deruhde etmeden inşaata devam edemezler.

Ehliyetli inşaat kalfaları yetiştirmek maksadıyla icabeden yerlerde Nafia vekâletince kurslar açılır.

Bu kurslara ait esaslar Dahiliye, Maarif ve Nafia Vekâletlerince müştereken tesbit edilir. Bunun için icabeden tahsisat umumî muvazene ile temin edilir. ve icabında hususi idare ve belediye bütçelerine konacak tahsisatla kurs masraflarına yardım edilir.

Madde 20. — A) İmar plânına göre yapılacak olan binaların bitişik olmayan her cephesinde komşu hudutlarından itibaren, kârgir ise en aşağı üçer, hıms, yarım ahşap ve ahşap ise en aşağı beşer metre açıklık bırakılacaktır. Binaların arka bahçelerinde yapılacak müstemilât, irtifaları 2,5 metreyi geçmemek ve komşu duvarları kârgir olmak ve binanın nevine göre asıl binadan yukarıki fıkrada yazılı açıklıklar muhafaza edilmek şartıyla komşu hududu üzerinde de yapılabilir.

B) Henüz bina yapılmamış veya mevcut binanın büyük kısmı yanmış veya yıkılmış arsalar üzerine yeniden yapılacak binalar imar plânındaki istikamete çekilecektir.

Bu sahalarda istimlâk tarihine kadar sahipleri tarafından ancak ön bahçe olarak kullanılabilir.

C) Yukarıki A ve B fıkralarında yazılı açıklıklar bırakılarak bina yapmağa müsait olmayan yerlerin iki tarafında sahipli arsalar bulunursa 6 nci maddede hükmüncü muamele yapılır.

İki tarafında arsa bulunmıyıp binalar bulunursa bu yer şuyulandırılarak 6 nci madde muhibince kıymeti mukabilinde iki tarafındaki bina sahiplerine temlik olunur.

Na. E.

fen adamları da resmen mesuliyeti kabul ve deruhde etmedikçe inşaata devam edemezler.

Yüksek mühendis, yüksek mimar, mühendis, mimar, fen memuru ve ehliyetli kalfalardan ibaret olan fen ve meslek adamlarından her birinin ellerine; yapının nevi ve ehemmiyet ve büyüklüğüne göre hangi binaların mesuliyetini kabul ve deruhde edebileceklerini ve salâhiyet derecelerini gösterir Nafia Vekâleti tarafından tesbit edilecek esaslar dairesinde birer vesika verilir.

Ehliyetli inşaat kalfaları yetiştirmek maksadıyla icabeden yerlerde Nafia Vekâletince kurslar açılır.

Bu kurslara ait esaslar Dahiliye, Maarif ve Nafia Vekâletlerince müştereken tesbit edilir. Bunun için icabeden tahsisat umumî muvazene ile temin edilir. ve hususi idare ve belediyelere de bu kurslara yardım edilebilir.

Binaların arasında bırakılacak mesafe ve bina istikametleri

Madde 20. — A) İmar pilânına göre yapılacak olan binaların bitişik olmıyan her cephesinde komşu hudutlarından itibaren, demir ve kârgir ise en aşağı üçer, yarım kârgir, hımsı, yarım ahşap ise en aşağı beşer ve ahşap ise en aşağı yedi buçuk metre aralık bırakılacaktır. Binaların arka bahçelerinde yapılacak müstemilât, irtifaları 2,50 metreyi geçmemek ve komşu duvarları kârgir olmak ve asıl binadan yapının nevine göre yukarıki fıkroda yazılı açıklıklar muhafaza edilmek şartıyla komşu hududu üzerinde de yapılabilir.

B) Henüz bina yapılmamış veya mevcut binanın büyük kısmı yanmış veya yıkılmış arsalar üzerine yeniden yapılacak binalar İmar pilânındaki istikamete çekilecektir.

Boş kalacak olan bu sahalara istimplâk tarihine kadar sahipleri tarafından ancak ön bahçe olarak kullanılabilir.

C) Yukarıki (A) ve (B) fıkralarında yazılı aralıklar bırakılmak suretiyle bina yapmağa müsait olmıyan yerlerin iki tarafında sahipli arsalar bulunursa 6 nci madde hükmünce muamele yapılır.

İki tarafında arsa bulunmayıp da binalar bulunursa bu yer şuyulandırılarak 6 nci madde mu-

Hü.

çıkılıklar bırakılarak bina yapmağa müsait olmayan yerlerin iki tarafında sahipli arsalar bulunursa altıncı madde hükmünce muamele yapılır.

İki tarafında arsa bulunmayıpta binalar bulunursa bu yer şuyulandırılarak altıncı madde mucibince kıymeti mukabilinde iki tarafındaki bina sahiplerine temlik olunur.

MADDE 4. — 2290 sayılı kanunun 28 nevi maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Yapı neveleri ve inşa tarzları:

Yapılar, inşa malzemesine göre, kârgir, yarım kârgir, hıms, yarım hıms, ahşap ve kerpiç nevelerine ayrılmıştır.

A) Çevre duvarlarıyla bölme duvarları ve çatıdan gayri - döşeme ve tavanları taş, tuğla, beton veya - kerpiçten başka - sair yanmaz malzemeden olan yapılara kârgir;

B) Çevre duvarları tamamen veya ahşap karkas dışında temelden itibaren en aşağı bir tuğla kalınlığında taş, tuğla, beton veya - kerpiçten gayri - sair yanmaz malzemeden, bölme duvarlarıyla döşeme ve tavanları, kerpiçten gayri, malzemeden olan yapılara yarım kârgir;

C) Duvarları ahşap karkas ve karkas araları harçlı olarak tuğla, taş, kerpiç veya başka yanmaz malzeme ile örülü, sıvalı yapılara hıms;

D) Duvarları ahşap karkas üzerine bağda di veya saire ile kaplı sıvalı yapılara yarım ahşap;

E) Duvarları ahşap karkas ve dış yüzleri ahşap kaplamalı yapılara ahşap;

F) Duvarları kerpiç olan yapılara kerpiç denilir.

Her nevi binaların bodrum katı duvarlarının kârgir olması şarttır.

Kerpiç binalarda bodrumdan gayri birden fazla kat, yarım kârgir, yarım ahşap ve hıms binalarda bodrumdan gayri ikiden fazla kat yapılamaz.

Ahşap ve yarım ahşap binalar ancak bahçeler içinde münferit olarak, hıms binalar ise münferit veya aralarında kârgir yangın duvarı bulunmak şartıyla bitişik yapılabilir. Bitişik kârgir binaların mücevir duvarları en az bir

Da. E.

Yapı neveleri ve inşa tarzları

Madde 28. — Yapılar, inşa malzemelerine göre, kârgir, yarım kârgir, hıms, yarım ahşap, ahşap ve kerpiç nevelerine ayrılmıştır:

A) Çevre duvarlarıyla bölme duvarları ve çatıdan gayri) döşeme ve tavanları taş, tuğla, beton veya (kerpiçten başka) sair yanmaz malzemeden olan yapılara kârgir;

B) Çevre duvarları tamamen veya ahşap karkas dışında temelden itibaren en aşağı bir tuğla kalınlığında taş, tuğla, beton veya (kerpiçten gayri) sair yanmaz malzemeden, bölme duvarlarıyla döşeme ve tavanları, kerpiçten gayri malzemeden olan yapılara yarım kârgir;

C) Duvarları ahşap karkas ve karkas araları harçlı olarak tuğla, taş, kerpiç veya başka yanmaz malzeme ile örtülü sıvalı yapılara hıms;

D) Duvarları ahşap karkas üzerine veya saire ile kaplı sıvalı yapılara yarım ahşap;

E) Duvarları ahşap karkas ve dış yüzleri ahşap kaplamalı yapılara ahşap;

F) Duvarları kerpiç olan yapılara kerpiç denilir.

Her nevi binaların bodrum katı duvarlarının kârgir olması şarttır.

Kerpiç binalarda bodrumdan gayri birden fazla kat yapılamaz.

Ahşap ve yarım ahşap binalar ancak bahçeler içinde münferit olarak, hıms binalar ise münferit veya aralarında kârgir yangın duvarı bulunmak şartıyla bitişik yapılabilir. Bitişik kârgir binaların mücevir duvarları en az bir tuğla kalınlığında olmak üzere çatının her yerinde kiremit hizasına kadar devam eder.

Bitişik yarım kârgir binaların mücevir duvarları ile hıms binaların yangın duvarları en az bir tuğla kalınlığında olarak çatının her ye-

Na. E.

eibince kıymeti mukabilinde iki tarafındaki bina sahiplerine temlik olunur.

Yapı neveleri ve inşa tarzları

Madde 28. — Yapılar, inşa malzemelerine göre, demir, kârgir, yarım kârgir, hıms, yarı ahşap, ahşap ve kerpiç nevelerine ayrılırlar.

A) Demir iskelet araları tuğla veya diğer yanmaz madde ile kapalı inşaata demir;

B) Çevre duvarlarıyla bölme duvarları ve (Çatıdan gayri) döşeme, merdiven ve tavanları taş, tuğla, beton veya Kerpiçten başka) sair yanmaz malzemeden olan yapılara kârgir;

C) Çevre duvarları tamamen taş, tuğla, beton veya kerpiçten gayri) sair yanmaz malzeme ile yapılmış, keza çevre duvarları ahşap iskeletli olup dışları yukarıda yazılı yanmaz malzeme ile temelden saçağa kadar en aşağı bir tuğla kalınlığında kaplanmış bulunan ve iç bölme duvarları ahşap olan yapılara yarım kârgir;

D) Duvarları ahşap iskelet ve iskelet araları harçlı olarak tuğla, taş, kerpiç veya başka yanmaz malzeme ile örülü ve sıvalı yapılara hıms;

E) Duvarları ahşap iskelet üzerine çita veya sair malzeme kaplı ve üzeri sıvalı yapılara yarım ahşap;

F) Duvarları ahşap iskelet ve dış yüzleri ahşap kaplamalı veya ahşap kısımları görünen yapılara ahşap;

G) Duvarları kerpiç olan yapılara kerpiç inşaat denilir.

Her nevi binaların bodrum katı duvarlarının kârgir olması şarttır.

Kerpiç binalarda bodrumdan gayri birden fazla ve yarım kârgir, yarım ahşap ve hıms binalarda bodrumdan gayri ikiden fazla kat yapılmaz.

Ahşap ve yarım ahşap binalar ancak münferit olarak ve hıms binalar ise münferit veya aralarında kârgir yangın duvarı bulunmak şar-

Hü.

tuğla kalınlığında olmak üzere çatının her yerinde kiremit hizasına kadar devam edecektir.

Bitişik yarım kârgir binaların mücavir duvarları ile hırmış binaların yangın duvarları en az bir tuğla kalınlığında olarak çatının her yerinde kiremitten 30 santimetre yüksek yapılacaktır.

Ahşap tavan ve döşeme kirişleri, bitişik yan cephe duvarlarına ancak, duvar dışından itibaren yarım tuğla kalınlığındaki kısma geçmek şartıyla, istinat ettirilebilir.

MADDE 5. — 2290 sayılı kanunun dördüncü maddesindeki mücbir sebeplerin takdiri salâhiyeti Nafia Vekâletine aittir.

MADDE 6. — 2290 sayılı kanunun 50 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Bu kanun hükümlerinin tatbikini gösterici nizamnameler Dahiliye ve Nafia Vekâletlerince tanzim olunacaktır.

MADDE 7. — 2290 sayılı kanunun 51 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Fırınlarm ve gıdai maddelerin bulunacakları diğer mahallerin yapılarına ve sair hususlarına ait şartlar Dahiliye, Nafia ve Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekâletleri tarafından tanzim olunacak bir nizamname ile tesbit edilecektir.

MADDE 8. — Ebniye kanununun 43 nü maddesindeki (Tonozlu kârgir) tâbiri beton veya kârgir olarak değiştirilmiştir.

MADDE 9. — 1580 sayılı Belediye kanununun 114 nü maddesinin son fıkrasının hükmü ilga edilmiştir.

Da. E.

rinde kirehten 30 santimetre yüksek yapılacaktır.

Ahşap tavan ve döşeme kirişleri, bitişik yan cephe duvarlarına ancak, duvar dışından itibaren yarım tuğla kalınlığındaki kısma geçmemek şartıyla, istinat ettirebilir.

Madde 50. — Bu kanun hükümlerinin tatbikini gösterici nizamnameler Dahiliye ve Nafia Vekâletlerince tanzim olunacaktır.

Madde 51. — Fırınlarm ve gıdai maddelerin bulunacakları diğer mahallerin yapılarına ait şartlar Dahiliye, Nafia ve Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekâletleri tarafından tanzim olunacak bir nizamname ile tesbit edilecektir.

İKİNCİ MADDE — 2290 sayılı Belediye ve Yapı ve Yollar Kanununun 4 nü maddesindeki mücbir sebeplerin takdiri salâhiyeti Nafia Vekâletine aittir.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Hususi kanunlarına göre tonoz olarak yapılacak inşaat beton ve kârgir olarak da yapılabilir.

DÖRDÜNCÜ MADDE — 1580 sayılı Belediye Kanununun 114 nü maddesinin son fıkrasının hükmü ilga edilmiştir.

MUVAKKAT MADDE — 18 nci muaddel maddede yazılı ehliyetli kalfa temini kabil olmayan yerlerde bu ehliyeti haiz kalfa yetiştirilinceye kadar vasıfları Nafia Vekâletince tâyin edilecek inşaat için bu müddet Nafia Vekâletince lüzumu kadar temdit edilebilir.

Na. E.

tiyle bitişik olarak yapılabilir.

Kârgir binaların bitişik duvarları enaz bir tuğla kalınlığında olarak çatının her yerinde kiremit hizasına kadar devam edecektir.

Yarım kârgir binaların bitişik duvarları ile hıms binaların yangın duvarları enaz bir tuğla kalınlığında olarak çatının her yerinde kiremitten 50 santimetre yüksek yapılacaktır.

Ahşap tavan ve döşeme kirişleri bitişik yan duvarlarına ancak, duvar dışından itibaren yarım tuğla kalınlığındaki kısma geçmemek şartıyla, istinat ettirilebilir.

Madde 50. — Dahiliye Encümeninin 50 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 51. — Fırınlarm ve bazı gıdai maddelerin bulunacakları mahallerin yapılarına ait şartlar Dahiliye, Nafia ve Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekâletleri tarafından tanzim olunacak nizamname ile tesbit edilecektir.

İKİNCİ MADDE — Dahiliye Encümeninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Hususi kanunlarına göre tonozlu kârgir olarak yapılacak inşaat beton olarak ta yapılabilir.

DÖRDÜNCÜ MADDE — Dahiliye Encümeninin 4 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MUVAKKAT MADDE — 18 nci muaddel maddede yazılı ehliyetli kalfa bulunmayan yerlerde; bu ehliyeti haiz kalfalar yetiştirilinceye kadar, yapı nezaret ve mesuliyetini deruhte edecek olanlara kabiliyetleri derecesine göre ve 1947 takvim sene sonuna kadar muteber olmak üzere, Nafia Vekâleti tarafından muvakkat birer ehliyetname verilebilir.

Hü.

MADDE 10. — Bu kanun neşri tarihinden itibaren muteberdir.

MADDE 11. — Bu kanunun hükümlerini yerine getirmeğe İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
Ş. Saracoğlu	R. Türel	A. R. Artunkal
Da. V.	Ha. V.	Ma. V.
Hilmi Uran		F. Ağralı
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
Yücel		Fuad Sirmen
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. H. Alataş	Suad H. Ürgüblü	Ş. R. Hatipoğlu
Mü V.		Ti. V.
A. F. Cebesoy		C. S. Siren

Da. E.

BEŞİNCİ MADDE — Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'idir.

ALTINCI MADDE — Bu kanunun hükümlerini yerine getirmeğe İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

Na. E.

BESİNCİ MADDE — Dahiliye Encümeninin
5-nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

ALTINCI MADDE — Dahiliye Encümeninin
6-nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

